



Komisja
Europejska

PANORAMA

Wszystko o europejskiej polityce regionalnej i miejskiej

JESIEŃ 2019 r. / Nr 70

Inteligentne działania pobudzają duński biznes

REGIOSTARS:
GŁÓWNE NAGRODY
ZA WYJĄTKOWE
PROJEKTY



OCENA POLITYKI
SPÓJNOŚCI
W PERSPEKTYWIE
REGIONALNEJ



Polityka
regionalna
i miejska

PANORAMA

SPIS TREŚCI

WSTĘP: JOHANNES HAHN, TYMCZASOWY KOMISARZ DS. POLITYKI REGIONALNEJ, PRZEDSTAWIA PLANY NOWEJ KOMISJI	3
INDEKS KONKURENCYJNOŚCI REGIONALNEJ: GŁÓWNE WNIOSKI DOTYCZĄCE WZROSTU GOSPODARCZEGO W UE Z CZWARTEJ EDYCJI INDEKSU.....	4
EUROBAROMETR: NAJNOWSZE DANE NA TEMAT ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ I UZNANIA DLA UNIJNEJ POLITYKI REGIONALNEJ	9
REGIOSTARS: PROFILE FINALISTÓW I ZWYCIĘZCÓW TEGOROCZNEJ EDYCJI NAGRÓD WYRÓZNIAJĄCYCH INNOWACYJNE PROJEKTY W CAŁEJ UE.....	12
ROZWÓJ REGIONALNY I POLITYKA SPÓJNOŚCI PO ROKU 2020: POSTĘP NEGOCJACJI W SPRAWIE WIELOLETNIICH RAM FINANSOWYCH	18
INSTRUMENTY FINANSOWE: ICH WIĘKSZA ROLA W KOLEJNYM OKRESIE FINANSOWANIA	20
DANIA: PROFIL KRAJU, OPIS UDANYCH PROJEKTÓW ORAZ REFORMA SYSTEMU PROMOCJI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	22
PORTUGALIA WSPIERA INTELIGENTNĄ SPECJALIZACJĘ: PORTUGALIA OCENIA SWOJĄ STRATEGIĘ I WYCHODZI NAPRZECIWIW PRZEDSIĘBIORCOM	30
KREOWANIE PRZYSZŁOŚCI EUROPEJSKICH MIAST: ANNA LISA BONI KOMENTUJE DEKLARACJĘ Z BUKARESZTU I MÓWI O PRZYSZŁOŚCI AGENDY MIEJSKIEJ...32	
YOUTH4REGIONS: ARTYKUŁY DWÓCH MŁODYCH DZIENNIKARZY NA TEMAT PROJEKTÓW WSPIERAJĄCYCH ROLNICTWO MIEJSKIE I WŁĄCZENIE SPOŁECZNE PRZEZ MUZYKĘ.....	34
PUNKT DANYCH: NAJNOWSZE DANE NA TEMAT WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI.....	38
INWESTYCJA W NASZĄ WSPÓLNĄ PRZYSZŁOŚĆ: RAPORT Z 8. KONFERENCJI EWALUACYJNEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI.....	40
FUNDUSZ SOLIDARNOŚCI UE 2002–2017: JAK FUNDUSZ POMAGA REGIONOM RADZIĆ SOBIE ZE SKUTKAMI POWODZI, POŻARÓW I KATASTROF NATURALNYCH.....	42
PROJEKT ROAD TRIP 2: W DRUGIEJ EDYCJI PROJEKTU OŚMIU MŁODYCH LUDZI PODRÓŻUJE PRZEZ KONTYNET, PRZEŻYWAJĄC PRZYGODĘ ŻYCIA.....	44
WASZYM ZDANIEM: EFS WSPIERA PROJEKTY ZWIĄZANE Z INNOWACJAMI SPOŁECZNYMI W DOLNEJ SAKSONII	46
AKTUALNOŚCI W SKRÓCIE	47
PROJEKTY: PROFILE UDANYCH PROJEKTÓW Z WŁOCH, HISZPANII I EUROPY ŚRODKOWEJ	48



15



30



32



34



44



50

WSTĘP

Jest mi niezmiernie miło powitać czytelników *Panoramy* na łamach nowego wydania magazynu. Mam przyjemność spotkać się z Państwem dzięki przewodniczącemu Junckerowi, który poprosił mnie o przejęcie sterów w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej do czasu zakończenia obecnej kadencji Komisji, czyli do dnia 31 października 2019 r.

Wkrótce zostanie ogłoszony nowy skład Komisji na lata 2019–2024. Po przyjęciu kandydatury Ursuli von der Leyen przez Parlament Europejski, zgodnie z wytycznymi politycznymi, nowo wybrana przewodnicząca Komisji zajęła się budowaniem swojego zespołu i 10 września przedstawiła proponowany skład kolegium.

Polityka regionalna ma odegrać kluczową rolę w działaniach Komisji Europejskiej na rzecz bardziej przyjaznej dla środowiska, bardziej sprawiedliwej i silniejszej Europy. Po pierwsze, w ramach „Europejskiego Zielonego Ładu” polityka regionalna będzie nadal wspierać transformację regionów, przejście na zieloną gospodarkę i zmiany technologiczne. Ponad trzy czwarte budżetu polityki regionalnej przeznaczono na inwestycje w transformację, w szczególności na innowacje i przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu – pomoże w tym nowy Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Polityka regionalna będzie także główną siłą napędową „gospodarki, która służy ludziom”, a naszym hasłem przewodnim nadal pozostanie motto „żaden region, żadna osoba nie pozostanie w tyle”. Oprócz dużych inwestycji w gospodarkę realną (wynoszących prawie 50 mld EUR na lata 2014–2020) polityka regionalna będzie nadal rozwijać narzędzia dla konkretnych terytoriów, takich jak ubogie obszary miejskie, regiony przygraniczne lub regiony najbardziej oddalone, nie wspomi-

nając o Funduszu Solidarności UE. Chcemy zapewnić, by wszyscy europejscy obywatele mieli podobne szanse, bez względu na to, skąd pochodzą, gdzie mieszkają i gdzie pracują.

Polityka regionalna będzie także kluczowa do stworzenia „Europy na miarę ery cyfrowej” – ponad połowa środków z EFRR na lata 2021–2027 zostanie przeznaczona na realizację inwestycji w „bardziej inteligentną Europę”, w tym na cyfryzację, w ramach setek zaawansowanych strategii inteligentnej specjalizacji.

Poza tym jestem dumny z tego, że polityka regionalna będzie w znacznym stopniu wspierać Komisję w dążeniu do „wzmacniania więzi między ludźmi” oraz do „zachęcania podmiotów krajowych, regionalnych i lokalnych do działania wtedy, gdy to one są do tego lepiej predisponowane”. Uda nam się to osiągnąć dzięki aktywnym działaniom na rzecz promowania naszych priorytetów dla Europy. ■



Johannes Hahn
Europejski komisarz ds. polityki regionalnej

RCI 2019: trendy w konkurencyjności regionalnej

Opublikowano czwarty indeks konkurencyjności regionalnej, który monitoruje poziom konkurencyjności europejskich regionów.

Już od 10 lat indeks konkurencyjności regionalnej (RCI) mierzy główne czynniki konkurencyjności w 268 regionach NUTS 2 w całej Unii Europejskiej. RCI składa się z 11 różnych rozdziałów przedstawiających różne aspekty konkurencyjności mające znaczenie dla zrównoważonego rozwoju, produktywności i dobrostanu. Ten wyjątkowy indeks jest źródłem informacji o poszczególnych krajach, których nie ujmuje krajowe indeksy konkurencyjności.

W najnowszej edycji RCI, zaprezentowanej 7 października 2019 r. podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast, który odbył się w Brukseli, można zaobserwować schemat policentryczny ze znacznymi różnicowaniami, zarówno w obrębie jednego kraju, jak i jego regionów. Dziesięć lat po światowym kryzysie finansowym podział UE na kraje północno-zachodnie i południowo-wschodnie jest nadal wyraźny.

Najbardziej konkurencyjnymi regionami w danym kraju są zazwyczaj regiony stołeczne, za wyjątkiem Holandii, Włoch i Niemiec. W tej edycji RCI najlepiej wypada region Sztokholmu, a na drugim miejscu uplasowały się, *ex aequo*, aglomeracja Londyn oraz Utrecht.

Podobnie jak we wszystkich poprzednich edycjach RCI, w większości najlepszych regionów znajdują się stolice lub duże obszary metropolitalne, które są dla regionu siłą napędową wzrostu i konkurencyjności dzięki temu, że skupiają ludność, biznes i przemysł oraz integrują działalność gospodarczą z kapitałem ludzkim.

Przydatne dane

Dostępne dane z czterech różnych okresów czasu, odpowiadające czterem edycjom indeksu, umożliwiają śledzenie trendów i rozwoju konkurencyjności regionalnej od uruchomienia indeksu w 2010 r. Generalnie, porównując dane z wszystkich czterech edycji, można zauważyć brak nagłych i znacznych zmian.

W obrębie każdego kraju wyniki poszczególnych regionów są zazwyczaj dość stabilne na przestrzeni czasu, chociaż w niektórych przypadkach można zaobserwować niewielką zbieżność pomiędzy regionem osiągającym najlepsze wyniki, zazwyczaj regionem stołecznym, a innymi regionami w kraju. Na przykład w Szwecji w każdej edycji na najwyższej pozycji zawsze plasował się Sztokholm, ale trzy inne wysoko oceniane regiony powoli nadrobiły dzielący je dystans. Z kolei

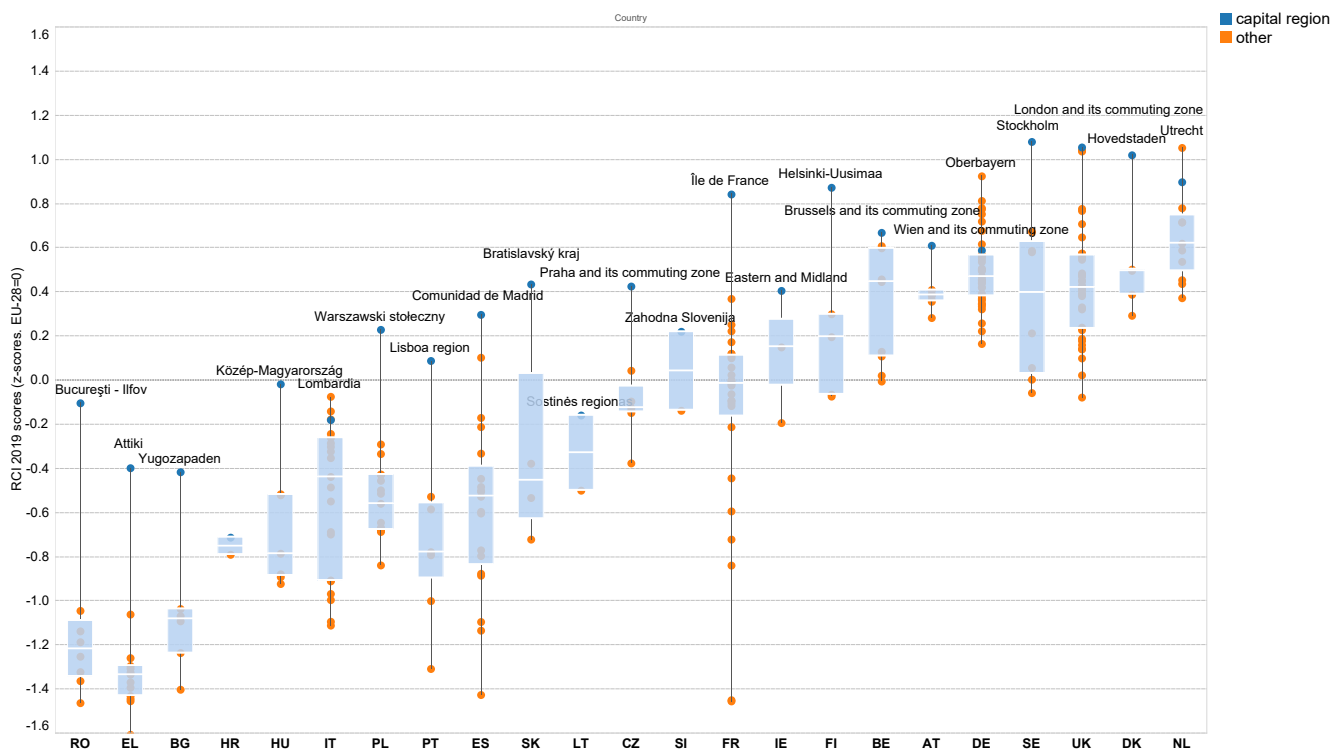
przepaść pomiędzy regionem Bukaresztu a resztą Rumunii pozostała w ciągu ostatniej dekady zaskakująco duża, mimo że kolejne trzy regiony pod względem konkurencyjności stopniowo poprawiły swoje wyniki. Nowym elementem wprowadzonym na stronie internetowej RCI jest interaktywne narzędzie umożliwiające porównywanie poziomu konkurencyjności w różnych regionach i w wybranych okresach czasu.

Od czasu pierwszej publikacji coraz więcej regionów UE wykorzystuje RCI i jego komponenty do porównywania swoich wyników z innymi regionami w UE lub ze średnią UE. Indeks okazał się również pomocny przy porównywaniu jednego regionu z regionami o podobnym poziomie rozwoju gospodarczego. Na przykład słabiej rozwinięty region może plasować się na niższej pozycji w głównym rankingu, ale nadal osiągać lepsze wyniki od regionów o podobnej wartości produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca. I odwrotnie, region wysoko rozwinięty może mieć wysoki wynik, ale wciąż nie być na takim samym poziomie jak inne regiony na porównywalnym etapie rozwoju.

„W większości najlepszych regionów znajdują się stolice lub duże obszary metropolitalne, które są dla nich siłą napędową wzrostu i konkurencyjności dzięki temu, że skupiają ludność, biznes i przemysł oraz integrują działalność gospodarczą z kapitałem ludzkim.”



Wyniki RCI 2019 według kraju



Na powyższym wykresie prezentowane są wyłącznie kraje, które mają więcej niż jeden region.

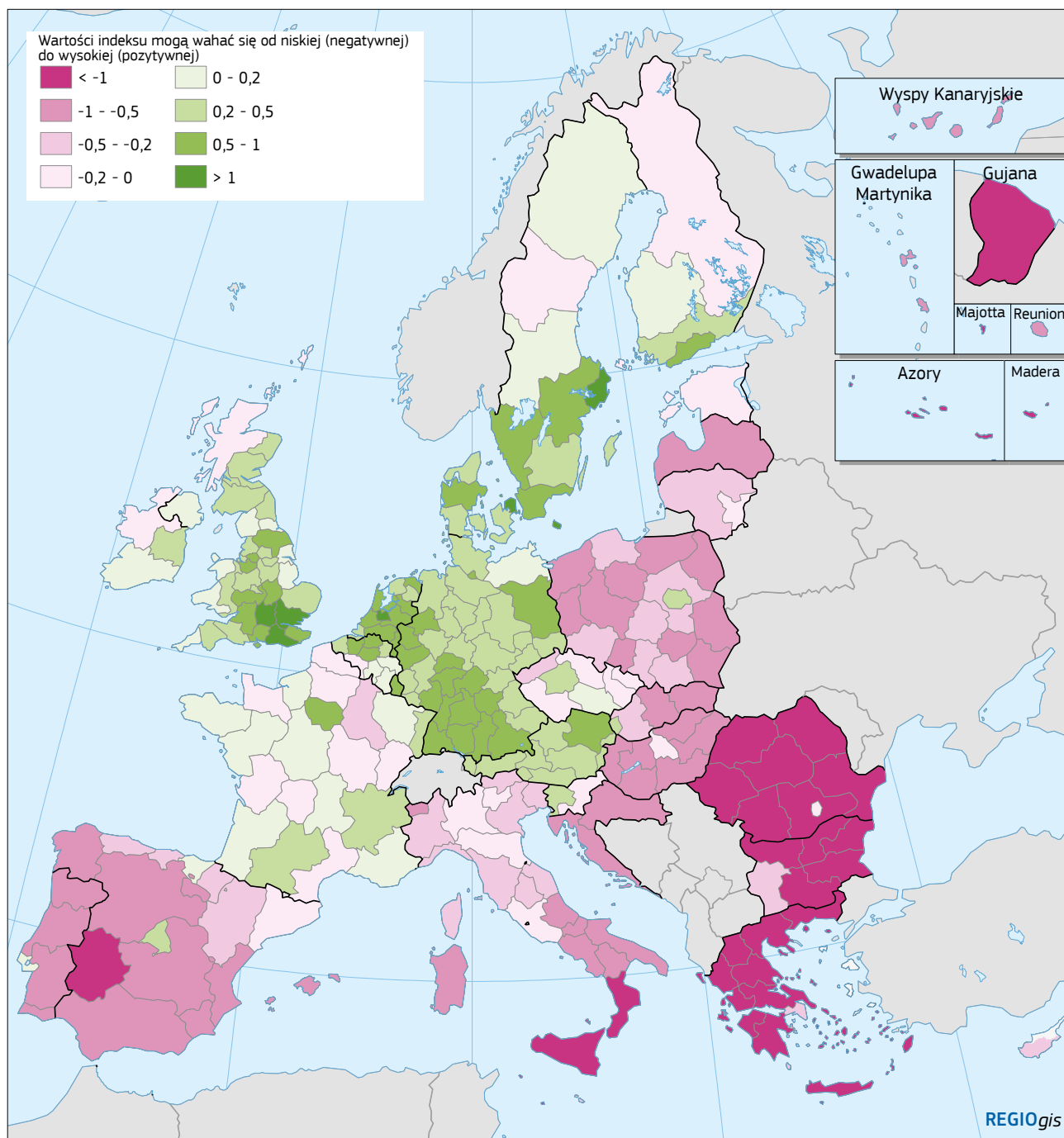
Nazwy na wykresie to nazwy najlepszego regionu w danym kraju. Szare pola obejmują 50% regionów w danym kraju.

W obrębie jednego kraju i jego regionów można zaobserwować duże różnice. Najbardziej konkurencyjnymi regionami są zazwyczaj regiony stołeczne, za wyjątkiem Holandii, Włoch i Niemiec. W Holandii najlepszym regionem jest nadal Utrecht, a na drugim miejscu plasuje się Amsterdam. We Włoszech najlepszy wynik ponownie osiągnęła Lombardia, a w Niemczech Górna Bawaria (region ze stolicą w Monachium). We Włoszech, w Hiszpanii i w Belgii poziom konkurencyjności regionalnej jest bardzo zróżnicowany, ale rozkłada się niemal równo na wszystkie regiony każdego kraju, co pokazują pola obejmujące 50% regionów w danym kraju.

Indeks konkurencyjności regionalnej 2019

Dziesięć lat po kryzysie podział UE na kraje północno-zachodnie i południowo-wschodnie jest nadal wyraźny. Wyniki RCI 2019 pokazują schemat policentryczny oraz dobre wyniki

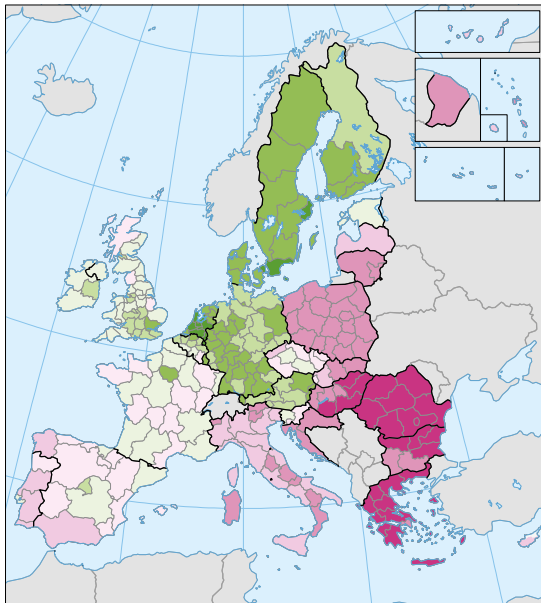
regionów stołecznych i obszarów metropolitalnych w wielu częściach UE. Rozkład przestrzenny poziomów konkurencyjności jest podobny do poprzednich edycji RCI.



UE-28 = 0
Źródło: DG REGIO

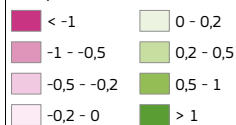
© Stowarzyszenie ds. granic administracyjnych EuroGeographics

Indeks konkurencyjności regionalnej 2019 – wyniki według grup



Grupa podstawowa

Indeks: wartości od ujemnych do dodatnich uwzględniające odchylenia standardowe

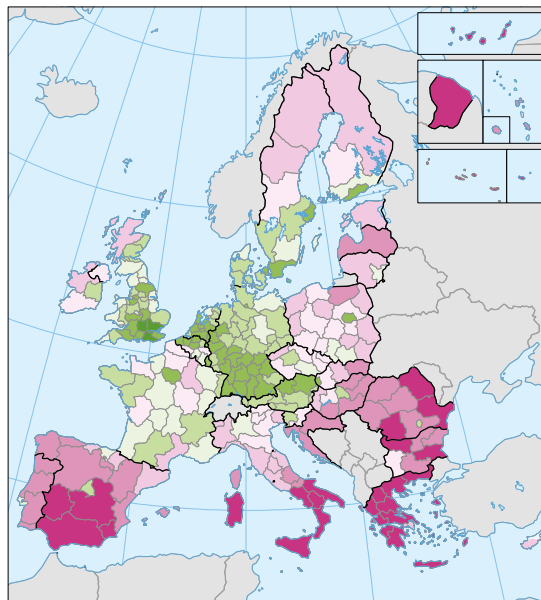


Średnia UE-28 = 0
Źródło: DG REGIO

RCI składa się z 11 rozdziałów przedstawiających różne aspekty konkurencyjności, podzielonych na trzy grupy:

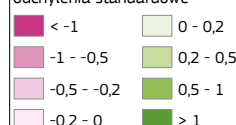
- podstawowa, składająca się z pięciu rozdziałów: instytucje, stabilność makroekonomiczna, infrastruktura, zdrowie oraz kształcenie podstawowe;
- efektywnościowa, składająca się z trzech rozdziałów: kształcenie wyższe, szkolenie i uczenie się przez całe życie; wydajność rynku pracy oraz rozmiary rynku;
- innowacyjna, składająca się z trzech rozdziałów: gotowość technologiczna, stan rozwoju przedsiębiorstw oraz innowacyjność.

Trzy mapy prezentowane na tej stronie przedstawiają rozkład przestrzenny wskaźników z grupy podstawowej, efektywnościowej i innowacyjnej. Podobnie jak w poprzednich edycjach w grupie podstawowej można zaobserwować najmniejsze zróżnicowanie w obrębie danego kraju, podczas gdy grupa efektywnościowa i, w większym stopniu, grupa innowacyjna pokazują znacznie większe różnice. Istnieją dwa powody stosunkowo większej jednorodności grupy podstawowej. Po pierwsze, dwa z pięciu rozdziałów grupy podstawowej mierzy się wyłącznie na szczeblu krajowym. Po drugie, ponieważ grupa ta obejmuje podstawowe czynniki sprzyjające konkurencyjności, takie jak infrastruktura, zdrowie i kształcenie podstawowe, oczekuje się pewnego poziomu jednorodności w całej UE. Z kolei większe zróżnicowanie widoczne w grupie innowacyjnej wskazuje na znaczne różnice w potencjale innowacyjnym gospodarek regionalnych, zarówno pomiędzy krajami, jak i w ich obrębie.

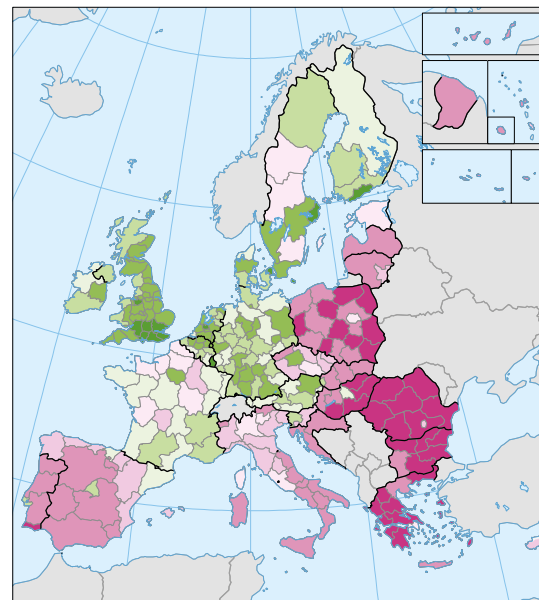


Grupa efektywnościowa

Indeks: wartości od ujemnych do dodatnich uwzględniające odchylenia standardowe

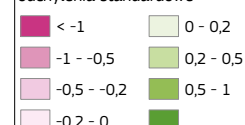


Średnia UE-28 = 0
Źródło: DG REGIO



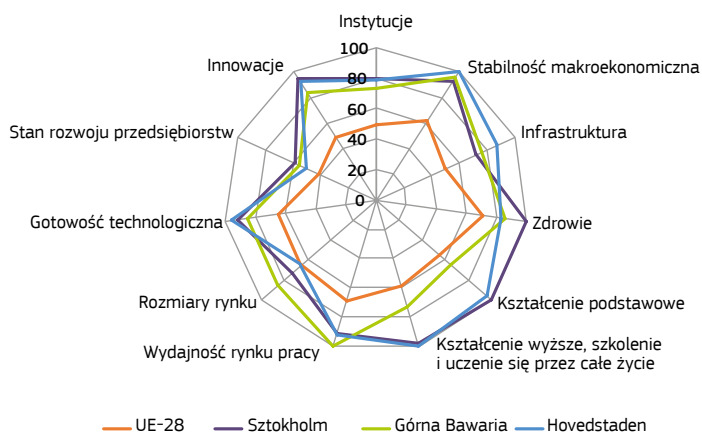
Grupa innowacyjna

Indeks: wartości od ujemnych do dodatnich uwzględniające odchylenia standardowe

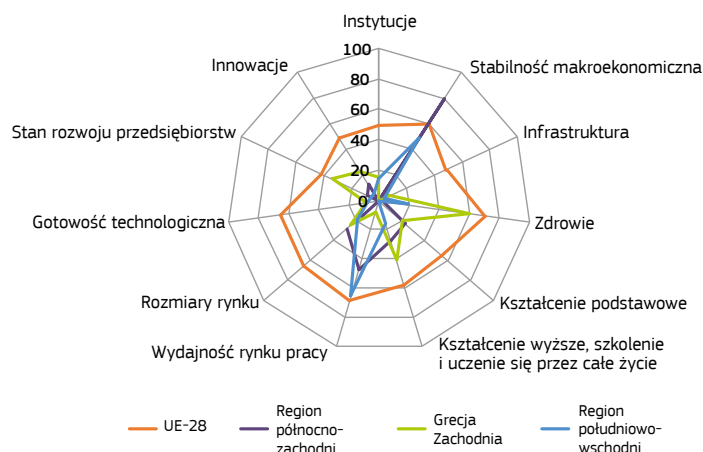


Średnia UE-28 = 0
Źródło: DG REGIO

Bardziej dokładne analizy można uzyskać, porównując wyniki danego regionu w oparciu o 11 rozdziałów RCI. Na przykład poniższy wykres porównuje trzy z dziesięciu najlepszych regionów: Sztokholm (SE), Górna Bawaria (DE) i Hovedstaden (region stołeczny) (DA) (wykres radarowy po lewej), z wskaźnikiem PKB na mieszkańca wynoszącym ponad 160 (UE-28=100), i trzy z dziesięciu regionów z najsłabszym wynikiem:



region północno-zachodni (BG), Grecję Zachodnią (EL) i region południowo-wschodni (RO) (wykres radarowy po prawej), z wskaźnikiem PKB na mieszkańca nieprzekraczającym 50% średniej UE. Warto zwrócić uwagę na regularny, niemal kulisty kształt wykresu prezentującego najlepsze regiony, z którym kontrastuje wykres dla regionów z dołu rankingu z bardzo nieregularnym wzorem.



PRZEPIS ANNY KARENINY NA KONKURENCYJNOŚĆ

Ostatnie analizy kluczowych czynników regionalnego wzrostu gospodarczego pokazały, że dobrym przepisem na sukces gospodarczy jest jednoczesny rozwój w kilku dziedzinach zamiast skupianie się tylko na jednej. To przypomina tzw. zasadę Anny Kareniny: „Wszystkie szczęśliwe rodziny są do siebie podobne, każda nieszczęśliwa rodzina jest nieszczęśliwa na swój sposób” (*Anna Karenina*, Lew Tołstoj). Innymi słowy, niskie noty jednego czynnika oznaczają gorszy wynik ogólny.

Porównywanie wyników

Ulepszone zapisy wyników publikowane są teraz na stronie internetowej RCI, dzięki czemu ułatwiają porównywanie wyników osiągniętych przez poszczególne regiony. Zapisy wyników prezentowane są w formie arkuszy informacyjnych – po jednym dla każdego regionu. Zawierają wyniki regionu, pozycję w rankingu RCI oraz wszystkie komponenty indeksu. Oprócz tego wynik danego regionu przedstawiony jest w porównaniu do grupy regionów na podobnym poziomie rozwoju gospodarczego, a dokładnie do 15 regionów o podobnych wskaźnikach PKB na mieszkańca.

Zapisy wyników, mapy interaktywne, wykresy radarowe, analizy w przedziale czasowym, dokumenty metodologiczne i tabele z danymi dostępne są na stronie internetowej RCI.

RCI opiera się na podejściu stosowanym w globalnym indeksie konkurencyjności opracowywanym przez Światowe Forum Eko-

nomiczne, dostosowując je do szczebla regionalnego UE. RCI składa się z 11 rozdziałów przedstawiających różne aspekty konkurencyjności, które w edycji 2019 zawierają 74 wskaźniki regionalne, głównie dotyczące okresu 2015–2017, z niektórymi danymi za 2018 r. Rozdziały obejmują szeroki zakres czynników określających konkurencyjność i zrównoważony rozwój, w tym innowacyjność, sprawowanie rządów, transport, infrastrukturę cyfrową, zdrowie i kapitał ludzki.

Indeks RCI uwzględnia również rozwój gospodarczy regionu, kładąc większy nacisk na podstawowe czynniki konkurencyjności w słabiej rozwiniętych regionach oraz na czynniki innowacyjności w tych lepiej rozwiniętych.

WIĘCEJ INFORMACJI
<https://europa.eu/!VJ69cd>

Obywatele oceniają unijną politykę regionalną



W ramach serii badań sprawdzających wiedzę i opinie Europejczyków na temat unijnej polityki regionalnej w ciągu 10 czerwcowych dni tego roku DG REGIO przeprowadziło wywiady telefoniczne z ponad 27 tysiącami obywateli UE.

Raport z tych rozmów został oparty na czterech poprzednich badaniach Eurobarometr Flash: FL452 z czerwca 2017 r., FL423 z czerwca 2015 r., FL298 z czerwca 2010 r.¹ oraz FL384² z września 2013 r.

Badanie rozpoczęło się od pytania, czy respondenci słyszeli o jakichkolwiek projektach realizowanych dzięki środkom UE w swojej okolicy, a jeśli tak, to czy według nich realizacja takich projektów przyniosła pozytywne czy negatywne rezultaty. Następnie respondentów pytano o znajomość dwóch funduszy regionalnych UE oraz o to, czy projekty finansowane przez UE przyniosły im jakiegokolwiek osobiste korzyści. Podczas rozmowy proszono także respondentów o podanie źródeł, z których czerpią informacje na temat polityki.

Kolejne pytania dotyczyły priorytetów unijnej polityki regionalnej z perspektywy obywateli – respondentów proszono o wskazanie, w stronę których regionów geograficznych i obszarów inwestycyjnych Unia Europejska powinna skierować swoje działania i kto powinien podejmować decyzje dotyczące inwestycji regionalnych.

Na koniec sprawdzano świadomość obywateli na temat współpracy transgranicznej, w tym czterech strategii makroregionalnych UE dla regionu Morza Bałtyckiego, Dunaju, Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego oraz regionu Alpejskiego, a także Interreg i regionów najbardziej oddalonych.

Zgodnie z metodologią wykorzystywaną w badaniach Eurobarometr Flash w dniach 3–13 czerwca 2019 r. przebadano 27 144 respondentów z UE z różnych grup społecznych i demograficznych, w ich języku ojczystym, podczas wywiadów telefonicznych przeprowadzonych w imieniu Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (dzwoniło na numery komórkowe i stacjonarne).

Główne wyniki badania Eurobarometr 2019 dotyczącego polityki regionalnej przedstawiają dwie poniższe infografiki.

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://europa.eu/tr88kq>

¹ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_298_en.pdf

² http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

Europa, którą razem budujemy

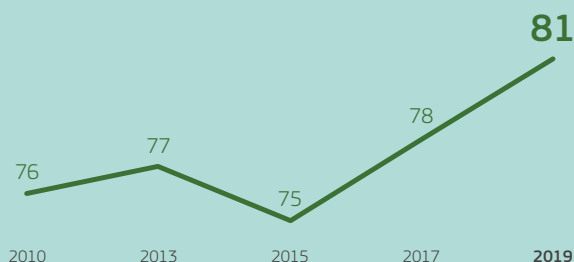
Europejska polityka regionalna

Świadomość społeczna

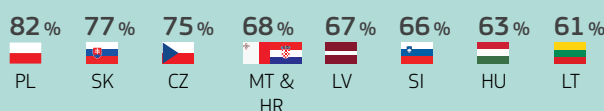
UDZIAŁ RESPONDENTÓW, KTÓRZY WIEDZĄ O PROJEKTACH UNIJNYCH I POTWIERDZAJĄ, ŻE PRZYNIOŚY POZYTYWNE REZULTATY

Europejczycy uważają, że **projekty unijne mają pozytywny wpływ na ich życie**

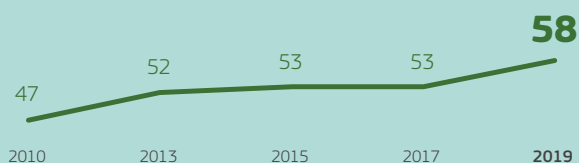
Coraz więcej obywateli **jest świadomych tego, że w ich regionie realizowane są projekty unijne...**



... Liczba obywateli, którzy słyszeli o projektach unijnych, **przekracza 60%** w 9 państwach członkowskich



Inwestycje



Trzech na pięciu Europejczyków zgadza się, że **fundusze unijne powinny być dostępne we WSZYSTKICH regionach**



Większość respondentów uważa, że UE **powinna priorytetowo traktować** regiony...



... z **wysokim bezrobociem**

69%



... ze **slabiej rozwiniętymi** obszarami miejskimi

54%



... z **oddalonymi** obszarami wiejskimi lub górkimi

52%

Obywatele chcą, żeby UE **inwestowała w...**

... infrastrukturę edukacyjną, zdrowotną lub społeczną

91%



... środowisko

90%



Jest to zgodne z priorytetami inwestycyjnymi na lata 2021–2027.

Sprawowanie rządów

Ważne decyzje na temat finansowania regionów są podejmowane blisko obywateli

Europejczycy popierają zdecentralizowane sprawowanie rządów

DECYZJE NA TEMAT UNIJNEJ POLITYKI REGIONALNEJ POWINNY BYĆ GŁÓWNIJE PODEJMOWANE NA...



Współpraca regionalna

Poziom świadomości społecznej w państwach członkowskich na temat współpracy makroregionalnej

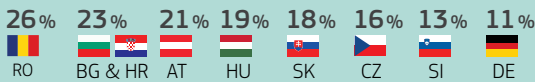
Współpraca w regionie

Morza Bałtyckiego



Współpraca w regionie

Dunaju



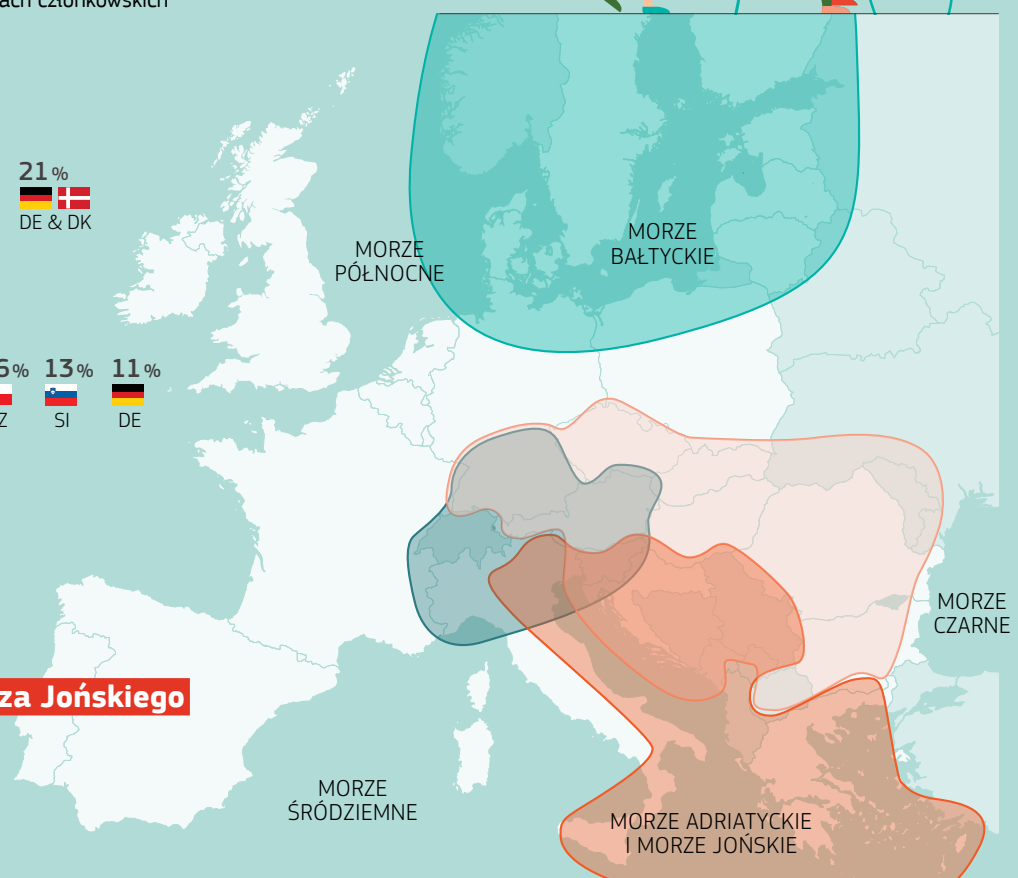
Współpraca w regionie

Alpejskim



Współpraca w regionie

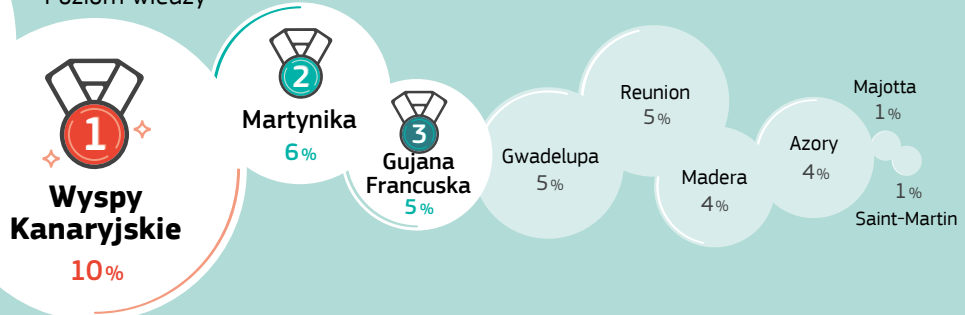
Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego



Regiony najbardziej oddalone

Unia Europejska poza granicami Europy: najlepiej znane regiony najbardziej oddalone

Poziom wiedzy





REGIOSTARS

2 0 1 9

Panel niezależnych jurorów, postawiony przed trudnym zadaniem wyróżnienia najbardziej wyjątkowych europejskich projektów, wybrał **24 finalistów tegorocznej edycji konkursu REGIOSTARS** Nagrody dla zwycięzców w każdej z pięciu głównych kategorii oraz nagrodę publiczności wręczono podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast 2019, który odbył się w Brukseli w dniach 7–10 października.

W 2019 r. przyznano nagrody w następujących kategoriach:

- ★ WSPIERANIE TRANSFORMACJI CYFROWEJ
- ★ ŁĄCZENIE ZIELONEJ, NIEBIESKIEJ I SZAREJ INFRASTRUKTURY
- ★ ZWALCZANIE NIERÓWNOŚCI I UBÓSTWA
- ★ BUDOWANIE MIAST ODPORNYCH NA ZMIANĘ KLIMATU
- ★ MODERNIZACJA SŁUŻBY ZDROWIA

WSPIERANIE TRANSFORMACJI CYFROWEJ



Energy Cells GR – Saarbrücken, Niemcy (INTERREG V-A Francja, Belgia, Niemcy, Luksemburg)

Celem projektu jest znaczna integracja energii ze źródeł odnawialnych w systemach energetycznych Wielkiego Regionu. Każde z czterech ogniw paliwowych to wirtualna elektrownia bilansująca produkcję i zużycie energii elektrycznej albo poprzez wykorzystanie pojemności magazynowej ogniw, albo poprzez wymianę nadmiaru energii elektrycznej z innymi połączonymi ogniwami za pośrednictwem inteligentnych sieci na poziomie sieci dystrybucyjnej.

<http://www.izes.de/>

Cyfrowa biblioteka Librarium – Estremadura, Hiszpania (EFRR)

Departament Edukacji Regionalnego Rządu Autonomicznej Wspólnoty Estremadury udostępnił bezpłatnie cyfrową bibliotekę Librarium wszystkim finansowanym przez państwo szkołom średnim. Jest to platforma będąca wypożyczalnią cyfrową i wirtualnym klubem czytelniczym, której celem jest promowanie czytelnictwa oraz umiejętności korzystania z mediów i informacji. Żeby korzystać z platformy, uczniowie mogą wypożyczać czytniki e-booków, tablety i komputery w szkołach.

<http://librarium.educarex.es>



CONNECT innovation bai! – Irun, Hiszpania (INTERREG V-A Hiszpania, Francja, Andora)

Projekt powstał z myślą o wspieraniu przedsiębiorstw w procesie przygotowywania się na czwartą rewolucję przemysłową – w tym internet rzeczy, hiperłączość, technologię dużych zbiorów danych, druk 3D, robotykę itp. Jego celem jest tworzenie nowych miejsc pracy i możliwości dla mieszkańców, a tym samym pobudzenie innowacyjności i kreatywności oraz rozwój gospodarki cyfrowej.

<https://www.bidasoa-activa.com/index.php>

Otwarte dane w regionie Sztokholmu – Sztokholm, Szwecja (EFRR)

Dwadzieścia sześć gmin w regionie nawiązało współpracę w celu udostępnienia obywatelom danych miejskich, głównie w odpowiedzi na potrzeby MŚP w zakresie pobudzania innowacji i wzrostu. Gminy opracowują wspólne procesy i narzędzia, określają wymogi techniczne i angażują w działania przedsiębiorstwa i inne organizacje, żeby zagwarantować, by wyniki ich działań mogły być wykorzystywane w całym kraju, przynosząc korzyści wszystkim 290 szwedzkim gminom.

<https://stockholm.se>



ŁĄCZENIE ZIELONEJ, NIEBIESKIEJ I SZAREJ INFRASTRUKTURY



CobBauge – Plymouth, Zjednoczone Królestwo (INTERREG Francja (La Manche) Anglia)

Zespół projektu opracował nowy innowacyjny materiał do stosowania w ścianach warstwowych podczas budowy energooszczędnych, wysokowydajnych domów, które są komfortowe, zdrowsze i tańsze w eksploatacji. Produkt powstał w inspiracji pradawnym materiałem budowlanym wykorzystującym ziemię i włókna, który dostosowano do współczesnych metod, tym samym łącząc dziedzictwo kulturowe z inteligentnymi, nowoczesnymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi.

<http://www.cobbauge.eu/en/cobbauge-2/>

LOS_DAMA! – Monachium, Niemcy (INTERREG Program Obszar Alpejski)

W ramach projektu zaangażowano do współpracy siedem lokalnych projektów pilotażowych realizowanych na obszarze alpejskim, a także utworzono międzyregionalny park na północy Wiednia, aby zwiększać świadomość na temat znaczenia terenów zielonych. Wszystkie miasta w innych regionach metropolitalnych poza obszarem alpejskim mogą ulepszać swoją zieloną infrastrukturę, dzięki czemu staną się bardziej przyjazne dla środowiska.

https://www.alpine-space.eu/projects/los_dama/en/home



Le réseau de chaleur Amiens Energies – Amiens, Francja (EFRR)

Aby promować transformację energetyczną w regionie, miasto Amiens opracowało narzędzie do poprawy codziennego życia swoich obywateli i zagwarantowania niskich emisji dwutlenku węgla. Dzięki wsparciu SEMOP, partnerstwa publiczno-prywatnego, 47-kilometrowa sieć ciepłownicza ogrzeje około 19 000 gospodarstw domowych, wykorzystując pięć różnych odnawialnych źródeł energii.

<http://www.amiens-energies.com>

CAPTURE – Flandria, Belgia (EFRR)

Celem inicjatywy CAPTURE jest inicjowanie współpracy pomiędzy naukowcami z różnych dyscyplin i lokalnymi, regionalnymi i krajowymi rządami i gałęziami przemysłu, aby uczynić planetę bardziej zrównoważoną. Zespół projektu chce osiągnąć wyznaczony cel poprzez zbieranie i ponowne wykorzystywanie cennych zasobów w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym.

<https://capture-resources.be/>



ECOMARE – Aveiro, Portugalia (EFRR)

W portugalskim regionie centralnym administracja portu w Aveiro stworzyła centrum ratownictwa i rehabilitacji, obejmujące Lagunę Aveiro, żeby chronić morskie zasoby biologiczne oraz promować rozwój biotechnologii morskiej i zrównoważonej akwakultury. Zespół centrum ratuje ptaki, żółwie morskie, foki i delfiny, a następnie wypuszcza je na wolność. Z kolei w ramach niebieskiej gospodarki oferowane są nowe usługi i produkty zainspirowane oceanem.

<http://www.ua.pt/>



ZWALCZANIE NIERÓWNOŚCI I UBÓSTWA



Dobre Wsparcie – Koszalin, Polska (EFS)

Projekt Dobre Wsparcie to innowacyjne partnerstwo, którego celem jest zwiększenie dostępności usług społecznych w województwie zachodniopomorskim. W ramach projektu powstał system, z którego można korzystać na komputerze przez aplikację internetową, zintegrowaną także z aplikacją mobilną. System jest systemem autonomicznym, który łączy lokalnych użytkowników, np. opiekunów z gminnych ośrodków pomocy społecznej lub opiekunów rodzinnych, bez konieczności korzystania z kosztownego telecentrum.

<http://www.ndsfund.org>

EUMINT – Bolzano, Włochy (INTERREG Włochy, Austria)

W celu wzmocnienia instytucjonalnej współpracy transgranicznej pomiędzy Włochami i Austrią projekt EUMINT zajmuje się wyzwaniami społecznymi, gospodarczymi, politycznymi i kulturowymi związanymi z migracją. W centrum zainteresowania zespołu projektu jest integracja transgraniczna, obywatelska i zawodowa, czyli trzy główne wyzwania związane z integracją osób ubiegających się o azyl i uchodźców.

www.eurac.edu/eumint



WISE – Donegal, Irlandia (EFS)



Projekt WISE (ang. Women's Integrated Skills & Employment, czyli zintegrowane podejście do umiejętności i zatrudnienia dla kobiet) pomaga kobietom wrócić na rynek pracy, kontynuować naukę lub założyć własną działalność. Doradcy ds. zatrudnienia zapewniają uczestniczkom wsparcie w zakresie tworzenia CV, pisania listów motywacyjnych, prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych, pośrednictwa pracy, dostępu do zatrudnienia i możliwości kształcenia, samozatrudnienia, budowania zaufania i motywacji, możliwości rozwoju oraz finansowania krótkoterminowych akredytowanych kursów.

<https://www.people-1st.co.uk/programmes/wise-roi>

Jacob@ccess – Jaca, Hiszpania (INTERREG V-A Hiszpania, Francja, Andora)

Droga św. Jakuba, jeden z najbardziej uczęszczanych szlaków pielgrzymkowych na świecie, składa się z rozległej sieci dróg obejmujących 80 000 km w 28 krajach. Mimo że od lat 80. XX wieku szlak zdobył międzynarodowe uznanie, do tej pory nie przystosowano go do potrzeb osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Celem projektu Jacob@ccess jest sprawienie, by Droga św. Jakuba stała się bardziej dostępna dla wszystkich.

<http://www.jaca.es>



Zapobieganie bezdomności – Lahti, Finlandia (EFS)

Projekt zajmuje się rozwojem struktur usług miejskich, wykorzystując wiedzę ekspercką różnych zaangażowanych podmiotów, żeby zmienić podejście do bezdomności i skupiać się na jej zapobieganiu zamiast na opracowywaniu nowych środków zaradczych. Strategie przeciwdziałania bezdomności będą oparte na doświadczeniach ekspertów i udziale osób zainteresowanych, co pozwoli opracować nowe metody działania w tym zakresie.

<https://www.ara.fi/en-US>

BUDOWANIE MIAST ODPORNÝCH NA ZMIANĘ KLIMATU

Climate Active Neighbourhoods (CAN) – Frankfurt nad Menem, Niemcy (INTERREG Północno-Zachodnia Europa)

Od 2016 r. projekt CAN zwiększa możliwości gmin w zakresie skuteczniejszego wdrażania strategii działań na rzecz klimatu, wykorzystując sąsiedzkie podejście do modernizacji energetycznych. Mieszkańców słabiej rozwiniętych obszarów zachęca się do podejmowania działań na rzecz klimatu na poziomie lokalnym i wprowadzania modernizacji energetycznych w swoich domach. Jest to kluczowy sposób na zmniejszanie ubóstwa energetycznego i redukowanie emisji CO₂.
<https://www.climatealliance.org>



CityWalk – Dornava, Słowenia (INTERREG Ponadnarodowy Program Regionu Dunaju)

Stawiając na najprostszą formę mobilności w mieście – chodzenie – projekt CityWalk zapewnia inteligentne i innowacyjne koncepcje i rozwiązania dotyczące przestrzeni publicznej, które pomagają w zaspokajaniu potrzeb obywateli, przeciwdziałaniu zmianie klimatu, dążeniu do poprawy jakości powietrza i zmniejszaniu zanieczyszczenia hałasem.

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/citywalk>



RANTA – Helsinki, Finlandia (EFRR)

Projekt RANTA powstał z inspiracji unijnym pakietem dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym oraz fińskim krajowym planem dotyczącym odpadów. Celem projektu jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnych metod ponownego wykorzystywania materiałów budowlanych w fazie rozbiórki i demontażu. Testy przeprowadzono w budynkach użyteczności publicznej we współpracy z uczestniczącymi miastami i partnerami projektu.

<http://www.gnf.fi>



Living Labs Brussels Retrofit – Bruksela, Belgia (EFRR)

Projekt Living Labs Brussels Retrofit promuje renowację budynków mieszkalnych w Brukseli (Belgia), tworząc specjalną przestrzeń do eksperymentowania i innowacji. Celem projektu jest stworzenie zapotrzebowania na ekologiczne modernizacje energetyczne dzięki opracowaniu know-how i usprawnieniu współpracy w sektorze budowlanym.

<http://wtcb.be>



R-SOL-E – Beliście, Chorwacja (INTERREG Program Współpracy Transgranicznej IPA Chorwacja–Serbia)

Trzy samorządy lokalne w Chorwacji i Serbii połączyły siły, aby pokazać, że efektywność energetyczną można osiągnąć dzięki wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych. Partnerzy projektu uruchomili sześć elektrowni słonecznych, zainstalowali 100 słupów oświetleniowych zasilanych energią słoneczną i otworzyli stację ładowania samochodów elektrycznych. Opracowali także nowe strategie i plany działania na rzecz zrównoważonej energii.

<https://www.belisce.hr>



MODERNIZACJA SŁUŻBY ZDROWIA



Orsi Academy – Melle, Belgia (EFRR)

Orsi Academy to renomowane centrum szkoleń i wiedzy specjalistycznej w dziedzinie nowych technik wykorzystywanych w małoinwazyjnych operacjach oraz chirurgii robotycznej. Dzięki ambitnemu projektowi inwestycyjnemu w Gandawie (Belgia) udało się stworzyć unikalny ekosystem, w którym lekarze, naukowcy, inżynierowie i przedstawiciele przemysłu połączyli siły, aby prezentować i rozwijać innowacyjne technologie medyczne, podnosząc w ten sposób jakość i bezpieczeństwo nowoczesnej opieki zdrowotnej.

<http://www.orsi.be>

eMEN – Diemen, Holandia (INTERREG Północno-Zachodnia Europa)

Obserwowany obecnie wzrost zachorowań na choroby psychiczne stawia coraz większe wymagania przed społeczeństwem i gospodarką. E-zdrowie psychiczne ma do odegrania ważną rolę w sprostaniu temu wyzwaniu, chociaż włączenie tej przełomowej technologii do systemów ochrony zdrowia psychicznego wymaga multidyscyplinarnego podejścia i współpracy transgranicznej.

<https://www.arq.org/en>



Cross Border Community Paramedic Project – Londonderry, Zjednoczone Królestwo (INTERREG V-A Zjednoczone Królestwo – Irlandia)

Środowiskowi ratownicy medyczni to wysoko wykwalifikowani pracownicy pogotowia ratunkowego, którzy przeszli dodatkowe specjalistyczne szkolenia, umożliwiające im leczenie pacjentów w ich własnych domach i społecznościach zamiast zabierania ich na zazwyczaj przepełnione szpitalne oddziały ratunkowe. W ramach projektu CAWT prowadzone są działania pilotażowe na czterech odległych/wiejskich obszarach przygranicznych w Republice Irlandii, Irlandii Północnej i Szkocji.

<http://www.cawt.com>

Oulu Sote Labs – Oulu, Finlandia (EFRR)

W ramach projektu powstała sieć OuluHealth Labs, oferująca przedsiębiorstwom dostęp do infrastruktury umożliwiającej rozwój i testowanie innowacji w zakresie technologii wykorzystywanych w służbie zdrowia i usług opiekuńczych. Przedsiębiorstwa zyskują przestrzeń do rozwijania swoich produktów, co umożliwia także realizację pomysłów pracowników służby zdrowia i opieki społecznej.

<http://ppshp.fi>



EFFIC'ASTHME – Paryż, Francja (EFRR)

Celem projektu jest lepsze wyszkolenie rodziców 5,5 miliona europejskich dzieci chorych na astmę, żeby zmniejszyć liczbę poważnych ataków i hospitalizacji. Aplikacja mobilna Effic'Asthme wykorzystuje różne scenariusze ataków astmy, aby pomóc rodzicom dzieci w wieku przedszkolnym w identyfikowaniu objawów i zapewnianiu odpowiedniej opieki.

<http://ilumens.fr/>

Rozwój regionalny i polityka spójności po roku 2020

W dniu 29 maja 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła wnioski dotyczące pakietu legislacyjnego na okres programowania 2021–2027, w tym rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (RWP), rozporządzenia Interreg, rozporządzenia w sprawie europejskiego mechanizmu transgranicznego oraz rozporządzeń dla poszczególnych funduszy, tzn. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

RWP obejmuje wspólny zestaw przepisów dotyczących siedmiu funduszy objętych zarządzaniem dzielonym: EFRR, Fundusz Spójności, EFS+, Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR), Fundusz Azylu i Migracji (FAM), Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW) oraz Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (IZGW). Jeden wspólny zestaw przepisów to nie tylko znaczne ułatwienie dla zarządzających programami i beneficjentów, ale także uproszczenie, które umożliwi synergie pomiędzy funduszami i innymi instrumentami budżetu UE.

Wnioski dla polityki spójności po roku 2020 zakładają uproszczenie i modernizację polityki oraz wprowadzenie rozwiązań, które sprawiają, że stanie się bardziej elastyczna. Zachowują przy tym klarowne warunki niezbędne do jej wdrożenia oraz wzmacniają jej powiązanie z europejskim semestrem. Znajduje to odzwierciedlenie w koncentracji na priorytety, które pomogą Europie zachować konkurencyjność oraz dostosować się do globalizacji i postępu technologicznego, przy jednoczesnym zagwarantowaniu większej elastyczności na poziomie programowania.

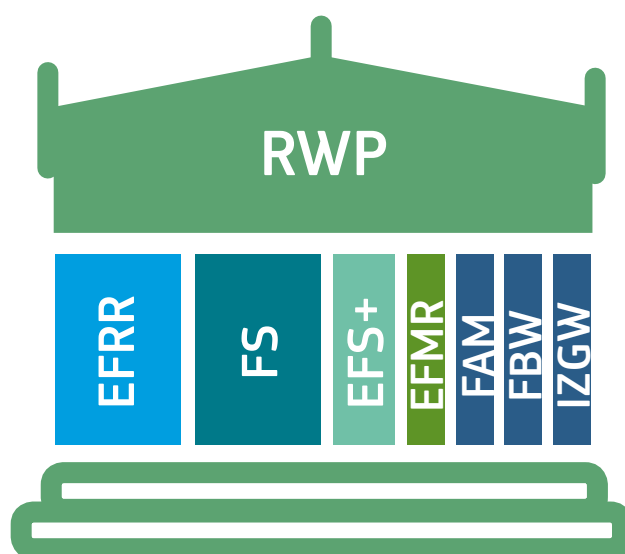
Wnioski zawierają krótszy, zaktualizowany zestaw priorytetów, skupiających się na dążeniu do stworzenia inteligentnej, zielonej, niskoemisyjnej, bardziej społecznej i bardziej połączonej Europy, która jest bliżej swoich obywateli. Realizowanych obecnie 11 celów tematycznych skonsolidowano w 5 celach polityki, ułatwiono także opracowywanie i realizowanie podejść zintegrowanych.

Ponadto wśród licznych środków upraszczających znalazły się: wycofanie procedury wyznaczania, wprowadzenie zasady pojedynczego audytu, zaproponowanie znacznie prostszych zasad dotyczących VAT, zwiększenie możliwości związanych z korzystaniem z uproszczonych form kosztów, wprowadzenie prostszych przepisów dla instrumentów finansowych, a także znaczne uproszczenie procedury sprawozdawczości, programowania i realizacji.

Jeśli chodzi o Interreg, główna zmiana w rozporządzeniu dotyczącym tego programu dotyczy włączenia do jego zakresu wszystkich zewnętrznych granic UE, co pozwoli uprościć obecny system, w którym różne rozporządzenia regulują programy dla różnych typów granic. Inne nowe elementy to bardziej strategiczne podejście do współpracy morskiej, wspieranie międzyregionalnych innowacyjnych inwestycji oraz stworzenie europejskiego mechanizmu transgranicznego. Programy transgraniczne będą mogły być teraz ukierunkowane, w większym stopniu niż dotychczas, na współpracę instytucjonalną, rozwiązywanie problemów dotyczących granic oraz inwestowanie we wspólne usługi użyteczności publicznej.

Oprócz tego agendę miejską wesprze „Europejska inicjatywa miejska”, oferując miastom nowe spójne podejście dzięki połączeniu różnych narzędzi w jeden zestaw.

W porównaniu do okresu programowania 2014–2020 wnioski zawierają mniej warunków podstawowych, które należy spełnić



Główne elementy nowego budżetu UE



Więcej środków na obszary priorytetowe



Nowy mechanizm chroniący budżet UE przez ryzykiem finansowym związanym z praworządnością



Koncentracja na europejskiej wartości dodanej i rezultatach



Mniejsza biurokracja dla beneficjentów



Bardziej elastyczny budżet z jaśniejszą i uproszczoną strukturą

przed wyborem projektów oraz podczas całego okresu programowania. Mniejsza liczba warunków oznacza także, że są one bardziej konkretne. Pod uwagę będą także brane zalecenia dla poszczególnych krajów: na początku okresu programowania i w trakcie przeglądu śródkresowego. Koncentracja tematyczna na kluczowych priorytetach pozwoli zagwarantować, że polityka spójności będzie nadal skupiać się na kwestiach istotnych dla konkurencyjności oraz strukturalnego dostosowywania się do wyzwań globalizacji i postępu technologicznego, jednocześnie unikając fragmentaryzacji środków.

Cały okres programowania zaprojektowano w taki sposób, aby zapewnić osiąganie dobrych wyników: na 2024 r. zaplanowano przegląd śródkresowy wszystkich programów, aby w pełni wykorzystać alokacje na rok 2026 i 2027 w oparciu o rezultaty programów oraz wyzwania określone w ramach procedury europejskiego semestru i na podstawie sytuacji społeczno-gospodarczej. Pozwoli to zapewnić odpowiednią równowagę pomiędzy wymaganą elastycznością w całym dziewięcioletnim okresie programowania a niezbędną stabilnością ram inwestycyjnych.

Kalendarium

Na posiedzeniu w dniach 13–14 grudnia 2018 r. Rada Europejska przyjęła konkluzje dotyczące dążenia do osiągnięcia porozumienia w ramach Rady w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) do jesieni 2019 r. Dopiero wtedy będą mogły rozpocząć się rozmowy z Parlamentem na temat WRF, w tym powiązanych z WRF kwestii dotyczących propozycji sektorowych, które staną się częścią ostatecznej wersji schematu negocjacyjnego. Na podstawie poprzednich doświadczeń można wywnioskować, że ostateczne porozumienie w sprawie WRF uda się osiągnąć dopiero w połowie 2020 r. Tylko wtedy będzie można przystąpić do finalizacji propozycji sektorowych, co oznacza znacznie wolniejsze tempo prac niż zaleca Komisja.

W czerwcu 2019 r. rumuńska prezydencja przedstawiła zmieniony projekt schematu negocjacyjnego WRF, zawierający m.in. zapisy dotyczące RWP i rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy. Rada nie przedstawiła jeszcze swojego stanowiska w tej sprawie. Wspomniane zapisy dotyczą alokacji finansowych, warunkowości makroekonomicznej, transferu środków pomiędzy funduszami i do innych instrumentów UE, płatności zaliczkowych, współfinansowania, umarzania zobowiązań oraz koncentracji tematycznej dla EFRR i EFS+.

Od czasu przyjęcia pakietu legislacyjnego dotyczącego polityki spójności w maju 2018 r. współustawodawcy poczynili znaczne postępy w formułowaniu własnych stanowisk.

W okresie od połowy lutego do początku kwietnia 2019 r., podczas pierwszego czytania, Parlament Europejski przyjął stanowisko na temat wszystkich elementów pakietu legislacyjnego dla polityki spójności. Rada na początku działała wolniej, ale do czerwca 2019 r. przyjęła stanowisko na temat większości elementów pakietu legislacyjnego oraz zatwierdziła częściowy mandat negocjacyjny w sprawie wszystkich części RWP (oprócz elementów dotyczących WRF).

Mimo tego, że względu na kończącą się kadencję Parlamentu, przed majowymi wyborami do Parlamentu Europejskiego w maju 2019 r. udało się przeprowadzić tylko trzy rozmowy trójstronne z udziałem przedstawicieli Parlamentu, Rady i Komisji. Wprawdzie rozmowy nie zakończyły się osiągnięciem porozumienia politycznego, ale strony osiągnęły wstępne porozumienie w zakresie wielu kwestii związanych w szczególności z programowaniem. Proces zostanie wznowiony po rozpoczęciu prac nowego Parlamentu jesienią 2019 r. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://europa.eu/!xj38Db>



Instrumenty finansowe: Co nowego w okresie po roku 2020?

Instrumenty finansowe, wykorzystywane do realizacji głównych celów polityki spójności, mają dwie główne cechy: są odnawialne i oferują efekt dźwigni.

Instrumenty finansowe mogą przynieść szereg korzyści ostatecznym odbiorcom, ponieważ można je wykorzystywać do finansowania różnych celów rozwojowych. Oprócz tego dzięki nim można zwiększyć kwotę dodatkowego wkładu publicznego lub prywatnego albo ponownie wykorzystać środki związane ze wsparciem z funduszy ESI.

Stosowanie instrumentów finansowych jest także korzystne pod względem ekonomicznym, ponieważ umożliwia wypełnianie luk w finansowaniu i rozwiązywanie problemów związanych z nieoptymalną sytuacją w zakresie inwestycji, tzn. sytuacją, w której inwestycje uznawane za finansowo wykonalne nie są finansowane ze środków sektora prywatnego lub są finansowane, ale na nieodpowiednich warunkach. W tym względzie instrumenty finansowe stają się istotne jako mechanizm realizacji polityki w odniesieniu do działań generujących dochody i oszczędności, a także w ramach zasady „uzyskania więcej mniejszym nakładem środków”.

Produkty finansowe mogą obejmować pożyczki, gwarancje lub kapitał własny lub ich połączenie, w zależności od rodzaju działalności i odbiorcy końcowego. Na przykład jeśli część inwestycji, która ma otrzymać wsparcie, nie przynosi dochodów

ani oszczędności, można zaproponować połączenie dotacji i produktów finansowych w postaci instrumentu finansowego oferowanego w ramach funduszy ESI.

Ambicje na okres programowania 2021–2027

W okresie programowania 2021–2027, w którym spodziewane jest zmniejszenie środków przeznaczonych na realizację polityki spójności, powinno wzrosnąć znaczenie instrumentów finansowych. To założenie opiera się na konieczności realizacji ogólnego celu, jakim jest pobudzenie inwestycji w regionach, jednocześnie zwiększając inwestycje prywatne przy minimalnym wsparciu ze środków publicznych, tym samym przyczyniając się do realizacji priorytetów polityki spójności, jakimi są spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna. Instrumenty finansowe można wykorzystywać do finansowania wszystkich celów polityki.

W tym kontekście ambicją Komisji Europejskiej powinno być wzmacnianie ich znaczenia jako sposobu realizacji polityki spójności oraz rozszerzanie ich zakresu poza wsparcie dla MŚP lub projekty związane z efektywnością energetyczną. W obecnym okresie programowania pojawiły się już obiecujące przykłady instrumentów finansowych wspierających inne sektory lub produktów kapitałowych, które mogą działać jako katalizator w regionalnych ekosystemach innowacji. W związku z tym istnieje możliwość rozszerzenia zakresu alokacji takich instrumentów w następnym okresie programowania.

Główne zmiany

Instrumenty finansowe będą głównym mechanizmem realizacji polityki dla inwestycji w latach 2021–2027, generującym dochody i oszczędności. Żeby to osiągnąć, Komisja zaproponowała modernizację i aktualizację rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (RWP), co pozwoli zapewnić lepsze i łatwiejsze wdrożenie oraz szybsze tworzenie instrumentów. W skrócie:

- Instrumenty finansowe zostaną lepiej zintegrowane od samego początku z procesem programowania i realizacji, a ocena *ex ante* zostanie odpowiednio udoskonalona.
- Instytucje zarządzające będą miały takie same podstawowe elastyczne możliwości realizacji – zarządzanie w ramach odpowiedzialności instytucji zarządzającej lub zarządzanie bezpośrednio przez instytucję zarządzającą. Odpowiednie warunki zostały jednak uproszczone.
- Połączenie środków z funduszy z instrumentami finansowymi na poziomie UE będzie możliwe na podstawie jednego zbioru zasad, tzn. zasad programu InvestEU, poprzez wkłady do tego programu.
- RWP proponuje elastyczne podejście do łączenia dotacji z instrumentami finansowymi. W szczególności, rabaty kapitałowe przyznawane zgodnie z zasadami dotyczącymi instrumentów finansowych pozwolą na większe korzystanie z łączenia różnych form finansowania w ramach jednej operacji.
- Objasniono zasady kwalifikowalności oraz uproszczono zasady dotyczące kosztów zarządzania i opłat, przy jednoczesnym utrzymaniu ich uzależnienia od wyników, aby wspierać skuteczne zarządzanie.
- Zasady dotyczące płatności zostały znacznie uproszczone, przy czym utrzymano ścisły związek między płatnościami na rzecz instrumentów finansowych a odpowiadającymi im wypłatami na rzecz ostatecznych odbiorców.
- Skodyfikowano środki powracające i powtórne wykorzystanie funduszy.
- Nie będzie dodatkowej odrębnej sprawozdawczości w przypadku instrumentów finansowych, ponieważ są one włączone do tego samego systemu sprawozdawczego, co wszystkie inne formy finansowania.

Moduł państw członkowskich i wkład w Program InvestEU

W kolejnym okresie programowania oprócz instrumentów finansowych podlegających zarządzaniu dzielonemu zaproponowano uruchomienie Programu InvestEU zawierającego moduł państw członkowskich. Ta dodatkowa opcja wdrażania projektów inwestycyjnych będzie dostępna dla państw członkowskich w formie wsparcia zwrotnego na realizację celów polityki w ramach uczestniczących funduszy. Aby osiągnąć wybrane cele polityki, państwa członkowskie mogą wносить wkład w moduł państw członkowskich zarówno na etapie programowania w umowie partnerstwa / na poziomie programu lub na etapie realizacji.

Główną korzyścią dla państwa członkowskiego, które zdecyduje się wnieść wkład w Program InvestEU, jest możliwość uruchomienia znacznych środków w ramach prywatnego finansowania dla ostatecznych odbiorców. Finansowanie będzie podlegało ramom instytucjonalnym i prawnym Programu InvestEU określonym przez Komisję. Dodatkowo nie będzie potrzebne wspólne finansowanie krajowe, chociaż zainteresowane państwo członkowskie będzie musiało utworzyć zobowiązanie warunkowe odpowiadające poziomowi ryzyka.

Fundusz InvestEU, będący częścią Programu InvestEU, działa w ramach segmentów polityki, w których skład wchodzi moduł państw członkowskich. Zgodnie z wnioskiem Komisji, żeby skorzystać z gwarancji UE, wkład państwa członkowskiego w moduł państw członkowskich może wynieść nie więcej niż 5 % całkowitej alokacji w ramach funduszy podlegających zarządzaniu dzielonemu. Oznacza to, że gwarancję UE do celów modułu unijnego wynoszącą 38 mld EUR będzie dodatkowo zasilać budżet modułu państw członkowskich, co poprawi zdolność partnerów wykonawczych do ponoszenia ryzyka.

Dobrowolny wkład w moduł państw członkowskich pozwoli korygować niewydolności rynku i luki inwestycyjne specyficzne dla danego państwa. Do przekazania wkładu niezbędne będzie podpisanie umowy o przyznanie wkładu – dokumentu określającego zasady finansowania i realizacji – pomiędzy Komisją a zainteresowanym państwem członkowskim. Dodatkowo wkład umożliwi także wydajniejsze wykorzystanie geograficzne zasobów na szczeblu krajowym lub regionalnym w ramach każdego segmentu polityki. Dzięki temu dobrowolnemu wkładowi państwa członkowskie będą mogły skorzystać z wysokiego ratingu kredytowego gwarancji UE, zapewniając inwestycjom o zasięgu krajowym i regionalnym dodatkowe środki i zmniejszając biurokrację. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://europa.eu/!uR88Bu>



Dania: inwestycje w innowacyjną przyszłość

Rozległe niziny, bliskość morza, żyzna gleba i okazjonalnie surowy klimat ukształtowały historię i kulturę Danii. Dzisiaj, wysoki standard życia, rozwój społeczno-gospodarczy, wysoki poziom kształcenia i umiejętności zawodowych, równowaga pomiędzy życiem zawodowym a prywatnym, dobry stan zdrowia mieszkańców i najwyższe normy jakości środowiska sprawiają, że Duńczycy są jednym z najbardziej spokojnych i szczęśliwych społeczeństw na świecie.

Dania, oficjalnie zwana Królestwem Danii, jest najbardziej wysuniętym na południe krajem skandynawskim, leżącym na Półwyspie Jutlandzkim i archipelagu 443 wysp, z czego zamieszkanymi są 74. W jej skład wchodzi też Grenlandia oraz Wyspy Owcze – dwa autonomiczne terytoria położone w północnej części Oceanu Atlantyckiego, posiadające własne rządy i parlamenty.

Wiele większych wysp połączonych jest mostami. Jednym z nich jest słynny most nad Sundem łączący największą wyspę Zelandię ze Szwecją. Na mniejsze wyspy można dostać się promem lub małym samolotem. W tym kraju nordyckim zamieszkanym przez mniej niż sześć milionów mieszkańców znajdują się cztery miasta z liczbą ludności przekraczającą 100 000, np. stolica – Kopenhaga. Na południu Dania graniczy z Niemcami, a jej linia brzegowa liczy 8 750 kilometrów.

Główne gałęzie przemysłu to turbiny wiatrowe, produkty lecznicze, sprzęt medyczny, maszyny i sprzęt transportowy, przetwórstwo spożywcze oraz budownictwo.

Gospodarka kraju jest w fazie wzrostu, a główne czynniki rozwoju to konsumpcja gospodarstw domowych i inwestycje. W 2018 r. wzrost realnego PKB szacowano na 0,8%, a według prognoz wartość ta wzrośnie do 1,6% w 2019 r. i 1,3% w 2020 r.

Reformy rynku pracy i systemu emerytalnego przyczyniły się do największego w historii zwiększenia stopy zatrudnienia. Jednak nadal brakuje wykwalifikowanych pracowników, a rząd pozostaje w tyle z realizacją celów do roku 2025 związanych ze zwiększeniem wydajności i podaży pracy.

Niezbędne jest lepsze dopasowanie podaży i popytu w zakresie umiejętności cyfrowych, co wymaga inwestycji w rozwój kompetencji w ramach inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości w połączeniu z działaniami promującymi uczenie się przez całe życie. Ponadto do zapewnienia wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników może znacznie przyczynić się zwiększanie liczby absolwentów programów kształcenia i szkolenia zawodowego.

Dania nadal należy do krajów UE z najwyższymi wydatkami na kształcenie wyrażonymi jako procent PKB. Mimo tego wskaźnik wczesnego kończenia nauki wzrósł do 8,8% w 2017 r., przy czym odsetek chłopców przerywających naukę wzrósł prawie dwukrotnie w stosunku do dziewcząt, co oznacza jedną z największych nierówności płci w UE. Niedawno wprowadzone środki mają na celu poprawę jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, żeby obniżyć wskaźnik wczesnego kończenia nauki i wyrównać różnice w sytuacji kobiet i mężczyzn.

< Akademik Tietgenkollegiet oraz Kopenhaski Uniwersytet Informatyczny

Wysoki poziom usług społecznych

Duński system opieki zdrowotnej funkcjonuje dobrze, ale brakuje lekarzy pierwszego kontaktu, co jest powodem do niepokoju. Obecnie rozpatrywana jest nowa propozycja, która pozwoli nie tylko zwiększyć liczbę lekarzy, ale także poprawić dostęp pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej oraz promować zdrowy tryb życia.

Dania jest liderem we wdrażaniu e-zdrowia, zatem szpitale i prywatne praktyki posiadają dobrze rozwinięte systemy informatyczne, a między sektorami opieki zdrowotnej zapewniona jest dobra komunikacja cyfrowa. Nowa krajowa strategia na rzecz e-zdrowia na lata 2018–2022 ukierunkowana jest na cyfryzację i wykorzystanie danych dotyczących zdrowia do celów profilaktyki i opieki. Uzupełnia także strategię na lata 2013–2020 w zakresie wdrażania nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym.

Ubóstwo i nierówności dochodowe pozostają na niskim poziomie, a Dania robi postępy w realizacji niektórych z 10 celów w zakresie mobilności społecznej, określonych w 2016 r. W 2018 r. podjęto działania prowadzące do zwiększania zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Ostatnio wprowadzono także inicjatywy polityczne mające na celu zniechęcanie nowych migrantów do wjazdu do kraju, jednocześnie ukierunkowane na poprawę integracji osób już w nim przebywających.

Duńska gospodarka jest jedną z najbardziej efektywnych energetycznie w UE, ale znaczną część procesu transformacji w społeczeństwo niskoemisyjne, który powinien zakończyć się do 2050 r., należy zrealizować przed rokiem 2030. W kraju szczególnie podatnym na zagrożenia związane z klimatem kluczowe jest inwestowanie w redukcję emisji i ograniczanie ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych zmianą klimatu.

W odpowiedzi na coraz większe natężenie ruchu na drogach wysoko rozwiniętej duńskiej sieci drogowej przedstawiono plany elektryfikacji krajowej sieci kolejowej. Główną formą transportu jest też jazda na rowerze, zwłaszcza w większych miastach z rozbudowaną siecią dróg rowerowych.

Kraj może również poszczycić się wysoce rozwiniętą siecią stałych łącz szerokopasmowych i dostępu nowej generacji. Prowadzone są też działania mające na celu zapewnianie dostępu szerokopasmowego poza obszarami miejskimi w ramach prac nad poprawą jakości sieci na obszarach wiejskich. Pierwsze wyniki inicjatyw podejmowanych w ramach strategii cyfrowej na lata 2016–2020 wzmocniły pozycję Danii jako światowego lidera w dziedzinie cyfryzacji usług publicznych.

Rozwój inteligentnych rozwiązań

Dania jest liderem innowacji, chociaż prywatne inwestycje w badania i rozwój w coraz większym stopniu realizowane są w niewielkiej liczbie dużych przedsiębiorstw. W związku z tym, że poziom zatrudnienia w szybko rozwijających się przedsiębiorstwach jest poniżej średniej UE, inwestycje pozwolą zwiększyć wzrost i konkurencyjność MŚP oraz poprawić skuteczność systemu badań naukowych i innowacji.

Od stycznia 2019 r. nastąpiła znaczna zmiana we wdrażaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Nowy Duński Zarząd ds. Rozwoju Biznesu i Wzrostu Gospodarczego będzie koordynował zdecentralizowane wsparcie dla przedsiębiorstw, w tym całkowitą kwotę środków przydzielonych w ramach polityki spójności na lata 2021–2027 w wysokości 643 mln EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego.

W obecnym okresie programowania strategia EFRR koncentruje się na rozwoju przedsiębiorstw, przy czym działania na rzecz wspierania innowacji, wsparcia dla przedsiębiorstw, efektywności energetycznej i efektywnej gospodarki zasobami mają na celu zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw, aby wykorzystać ich potencjał wzrostu.

Do tej pory Dania skorzystała z finansowania z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 882 mln EUR, co według szacunków pozwoli uruchomić łącznie 5,1 mld EUR na inwestycje. Poprawa dostępu MŚP do finansowania była możliwa także dzięki funduszom ESI.

Ponadto plan Junckera wspiera promotorów i inwestorów projektów poprzez takie inicjatywy jak Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego, zapewniające dostosowane do potrzeb wsparcie w zakresie przygotowywania i opracowywania projektów inwestycyjnych w UE, oraz Europejski portal projektów inwestycyjnych, oferujący usługi związane z promowaniem współpracy pomiędzy projektami wysokiej jakości w UE i potencjalnymi inwestorami z całego świata.



Uproszczenie i usprawnienie duńskiego systemu promocji przedsiębiorczości dzięki reformie

W tym roku, po wielu przygotowaniach, Dania przeprowadziła reformę swojego systemu promocji przedsiębiorczości – ważnego narzędzia obejmującego wsparcie z unijnych funduszy strukturalnych. *Panoramie* opowiada o niej Sigmund Lubanski, zastępca dyrektora generalnego Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej.



Główną rolę w nowym systemie promocji przedsiębiorczości spełnia Duński Zarząd ds. Rozwoju Biznesu i Wzrostu Gospodarczego. Jego zadaniem jest podejmowanie kierowanych popytem, spójnych i ukierunkowanych lokalnie działań na rzecz wzrostu gospodarczego i rozwoju działalności gospodarczej w całej Danii, realizujących potrzeby przedsiębiorstw.

Reformę przeprowadzono w celu zaspokojenia dużego zapotrzebowania ze strony handlu i przemysłu na bardziej spójny, skuteczny i kierowany popytem system promocji przedsiębiorczości. Poprzedni system stał się zbyt skomplikowany, ponieważ obejmował pokrywające się inicjatywy i podobne działania poboczne. Oprócz tego przedsiębiorstwa miały trudności z korzystaniem z jego usług, których jakość była na różnym poziomie.

W ramach uproszczenia powołano nowy organ zarządzający, czyli Duński Zarząd ds. Rozwoju Biznesu i Wzrostu Gospodarczego, który przejął zadania związane z wykorzystywaniem unijnych funduszy z EFRR i EFS, do tej pory realizowane przez regionalne fora na rzecz wzrostu.

Jakie zadania realizuje Zarząd?

Zarząd powołano po to, by działał na rzecz wspierania rozwoju duńskiego handlu i przemysłu, promując przedsiębiorczość i turystykę w ramach spójnych, kierowanych popytem i ukierunkowanych lokalnie inicjatyw w całej Danii. Zarząd powstał przy wsparciu ze strony przedsiębiorstw, gmin i podmiotów działających na rynku pracy, zatem spodziewam się niewiarygodnie dużego zaangażowania w realizację zdecentralizowanych działań promujących przedsiębiorczość, które pomogą pobudzić wzrost gospodarczy i zatrudnienie w całym kraju.

Jakie zmiany strukturalne wprowadzono w duńskim systemie promocji przedsiębiorczości?

Skupiliśmy się na wielu kluczowych obszarach, żeby zaprojektować ukierunkowane i przyszłościowe działania mające na celu promocję przedsiębiorczości. Wymieniając kilka głównych punktów: po pierwsze, dążymy do lepszej jakości i większej dostępności w zakresie działalności gospodarczej. W związku z tym powstały regionalne centra biznesu oraz cyfrowa platforma promocji

przedsiębiorczości – virksomhedsguiden.dk – które dostarczają informacji na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Po drugie, stawiając na zdecentralizowaną promocję przedsiębiorstw, tworzymy większą spójność. W tym celu Zarząd przejął zarządzanie środkami na promocję przedsiębiorczości od regionalnych forów na rzecz wzrostu. Jednocześnie opracowaliśmy spójną strategię, aby uniknąć powielania działań.

Podczas formułowania strategii pod uwagę wzięliśmy opinie przedstawicieli handlu i przemysłu, przedsiębiorstw, nowych centrów biznesu oraz innych zainteresowanych podmiotów regionalnych i lokalnych. W ramach prac Zarząd planuje rozpocząć starania na rzecz konsolidacji duńskich klastrów turystycznych i gospodarczych, w efekcie czego będzie działało mniej jednostek, które będą jednak bardziej efektywne.

Podobnie, istnieje wyraźny podział zadań pomiędzy gminami i regionalnymi centrami biznesowymi z jednej strony, a wysoko wyspecjalizowanymi programami rządowymi z drugiej strony.

Po trzecie, chcemy uprościć obowiązki rządu związane z promocją przedsiębiorczości. Wzmocniliśmy wysiłki na rzecz rozwoju przedsiębiorczości opartej na wiedzy i uprościliśmy system tak, aby Fundusz na rzecz Wzrostu był jedynym punktem dostępu dla kredytów i funduszy kapitałowych, a Fundusz na rzecz Innowacji był wyłącznym źródłem dotacji na innowacje, rozwój i demonstracje.

Jak Dania wykorzystuje fundusze strukturalne? Jakimi ogólnymi zasadami kieruje się Zarząd podczas podejmowanych działań? Co jest ważne i jakie obszary są w centrum zainteresowań?

Duński biznes dobrze sobie radzi. Dania jest jednym z najbardziej produktywnych krajów na świecie, a postęp gospodarczy przyczynił się do wzrostu zatrudnienia w całym kraju. Dotychczas większa produktywność była główną siłą napędową wzrostu, chociaż w ciągu ostatnich 20 lat stopa produktywności rosła bardzo powoli. Dlatego też należy wzmocnić produktywność, podnosząc poziom kompetencji siły roboczej, skuteczniej wykorzystując istniejące zasoby, a także promując innowacje i postęp technologiczny.

Obecny plan działania Duńskiego Zarządu ds. Rozwoju Biznesu i Wzrostu Gospodarczego opiera się na pięciu głównych założeniach:

- spełnianie potrzeb przedsiębiorstw;
- zwiększanie spójności;
- zwiększanie produktywności oraz tworzenie dobrych możliwości w całym kraju;
- oferowanie przystępnych i przejrzystych działań;
- korzystanie z technologii cyfrowych i danych.

Pierwsze cztery założenia pochodzą z ustawy o promocji przedsiębiorczości, a piątą dodał Zarząd. Członkowie Zarządu wybrali również sześć priorytetów

w zakresie zdecentralizowanej promocji przedsiębiorczości: cyfryzacja i automatyzacja; wykwalifikowana siła robocza i włączenie społeczne; transformacja ekologiczna i przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym; przedsiębiorczość; internacjonalizacja i innowacyjność.

To podejście jest zgodne z celami programów unijnych funduszy strukturalnych. W tym okresie programowania obszary inwestycyjne EFRR obejmują wspieranie innowacji w sektorze MŚP, stymulowanie wzrostu przedsiębiorstw rozwijających się oraz promowanie MŚP efektywnie wykorzystujących energię i zasoby. W zakresie działalności EFS obszary inwestycyjne to przedsiębiorczość i tworzenie nowych miejsc pracy, włączenie społeczne oraz szkolenia biznesowe i kształcenie ustawiczne.

W Danii działania na rzecz promowania przedsiębiorczości są kierowane popytem. Dlaczego jest to ważne, co to oznacza w praktyce i jakie korzyści przynosi przedsiębiorstwom?

Duński Zarząd ds. Rozwoju Biznesu i Wzrostu Gospodarczego zaprosił wszystkie zainteresowane strony do udziału w opracowywaniu nowej strategii – najpierw organizując serię warsztatów w całym kraju, a następnie konferencję na temat strategii, w której udział wzięło 300 uczestników. Jednocześnie prowadzony jest zaawansowany dialog z centrami biznesu, organizacjami przedsiębiorców i innymi podmiotami, które doceniają działania na rzecz spełniania potrzeb przedsiębiorstw w zakresie inwestycji i inicjatyw, oferowane przez zdecentralizowany Zarząd.

Dodatkowo mierzymy także efekt naszych działań – w perspektywie krótko- i długoterminowej. Nie tylko przeprowadzamy regularne oceny setek projektów w ramach funduszy strukturalnych w trakcie ich realizacji, ale rów-

nież po kilku latach od ich zakończenia, gdy kluczowe i długofalowe wyniki tych projektów na ogół stają się widoczne. Wykorzystujemy zaawansowany system oceny do porównywania sytuacji uczestniczących przedsiębiorstw z grupą kontrolną, która nie realizuje projektów w ramach funduszy strukturalnych.

Jakie efekty przyniosło połączenie szeroko zakrojonych ogólnokrajowych działań z inicjatywami na szczeblu regionalnym i lokalnym?

Osiągnęliśmy spore postępy w ustaleniu potrzeb przedsiębiorstw, więc jestem przekonany, że reforma umożliwi owocną współpracę na szczeblu lokalnym i pomiędzy przedsiębiorstwami.

Przedsiębiorstwa mają różne potrzeby i wyzwania, z których część związana jest z lokalnymi czynnikami i od nich uzależniona. Co więcej, kwota środków przeznaczanych na zaspokajanie tych potrzeb jest inna w różnych częściach kraju. Dlatego też skupiamy się na lokalnych mocnych stronach, kulturze, kompetencjach i strukturach biznesowych, co pomaga nam definiować potrzeby i ambicje przedsiębiorstw.

Nie jest to jedyny powód, dla którego promujemy ogólnokrajowe partnerstwa – działania na szczeblu krajowym idą w parze z działaniami na szczeblu lokalnym i regionalnym. W szczególności podczas wnioskowania o dofinansowanie na realizację ogólnokrajowej inicjatywy wnioskodawcy muszą wykazać, w jaki sposób ich projekt uwzględni warunki lokalne.

To właśnie ten związek pomiędzy inicjatywami ogólnokrajowymi i lokalnymi jest kluczowy podczas realizacji bieżących projektów.



Dania

Królestwo Danii to kraj o powierzchni około 43 000 kilometrów kwadratowych, składający się z Półwyspu Jutlandzkiego, archipelagu 443 wysp oraz dwóch terytoriów autonomicznych położonych w północnej części Oceanu Atlantyckiego: Wysp Owczych i Grenlandii. Dania dzieli granicę z Niemcami o długości 68 km, a jej linia brzegowa liczy 8 750 kilometrów.

Ludność

5 806 081 na dzień 1 stycznia 2019 r., przy czym w ostatnich latach liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów, a wskaźnik imigracji jest wyższy niż wskaźnik emigracji.

Rynek pracy

W ciągu ostatnich 30 lat stopa bezrobocia wśród kobiet była na ogół wyższa niż wśród mężczyzn. W 2017 r. stopa zatrudnienia osiągnęła 76,9%, czyli powyżej średniej UE wynoszącej 72,1%. W 2018 r. stopa bezrobocia wśród mężczyzn wynosiła 5%, a wśród kobiet 5,2%. Bezrobocie wśród młodzieży (osób w wieku 15–24 lat) osiągnęło 11% w 2017 r., co dało siódmy najniższy wynik w UE.

Ogólny poziom wykształcenia ludności znacznie wzrósł, z 19% dla osób w wieku 25–64 lat w 1991 r. do prawie 39% w 2017 r. Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem obejmuje obecnie 98,1% dzieci w wieku powyżej 4 lat.

Gospodarka

PKB wzrósł o 1,2% w 2018 r. (z uwzględnieniem zmiany cen). Jest to najniższa stopa wzrostu od 2013 r., spowodowana głównie konsumpcją gospodarstw domowych i rosnącą liczbą inwestycji. W 2018 r. PKB na mieszkańca wynosił 382 (w tysiącach DKK), a wzrost realnego PKB na mieszkańca – 0,7%. Od 2000 r. rozwój gospodarczy utrzymuje się na stałym poziomie w porównaniu ze średnim wzrostem w UE: w tym okresie gospodarka wzrosła o 22%, podczas gdy średnia UE wynosiła około 30%. Wśród wydatków publicznych największe środki przeznaczane są na ochronę socjalną – około 44% w 2017 r., a wydatki na opiekę zdrowotną osiągnęły 16% w 2017 r.

Handel

Od 1987 r. całkowity eksport Danii przekroczył wartość całkowitego importu, co doprowadziło do nadwyżki bilansu towarów i usług w tym okresie. Od 2008 r. zmiany w imporcie i eksporcie towarów i usług doprowadziły do powstania dużych nadwyżek, które w 2018 r. osiągnęły wartość 119 mld DKK z handlu zagranicznego. Głównymi towarami eksportowymi Danii są produkty lecznicze, części do wiatraków, ropa naftowa, futra, w tym futra z norek, i żywność. Z kolei sektory odpowiedzialne za największy udział w imporcie towarów to przemysł farmaceutyczny, naftowy, samochodowy i elektroniczny.

Inne kluczowe sektory

Od wielu lat duńskie rolnictwo przechodzi istotne zmiany strukturalne, zmierzające w stronę produkcji w coraz mniejszej liczbie większych gospodarstw rolnych. Najbardziej znaczącym i wysoce wyspecjalizowanym segmentem produkcji rolnej jest produkcja wieprzowiny, a na drugim miejscu uplasowała się produkcja mleka, przy czym 12% całego mleka dostarczanego do zakładów mleczarskich pochodzi z rolnictwa ekologicznego. W latach 2000–2008 zatrudnienie w przemyśle wytwórczym spadło o 27%, mimo że obroty w tym sektorze, z wyłączeniem górnictwa i przemysłu wydobywczego, wzrosły o 66%. W 2018 r. obroty z produkcji leków osiągnęły wartość trzykrotnie wyższą niż w 2000 r. W 2002 r. Dania przyjęła unijne cele związane z realizacją inwestycji w badania i rozwój na poziomie co najmniej 3% PKB. W sektorze publicznym 71% projektów badawczo-rozwojowych zrealizowały uniwersytety. Sieć stałych łączy szerokopasmowych i dostępu nowej generacji obejmuje 95% gospodarstw domowych. Około 71% populacji posiada kompetencje cyfrowe na poziomie co najmniej podstawowym, co daje wynik znacznie wyższy od średniej UE, która wynosi 57%.



Lepsze przygotowanie na lepszą przyszłość

Celem tego czteroletniego projektu, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego kwotą 865 000 EUR, jest lepsze przygotowanie młodych ludzi do zdobywania wiedzy i umiejętności potrzebnych na rynku pracy. W ramach inicjatywy „Kolegia krótszą drogą do wykształcenia”, realizowanej w szkole Vrå Folkehøjskole w regionie północnej Jutlandii, opracowano specjalny kurs kładący szczególny nacisk na rozwój motywacji osobistej i umiejętności wyrażania własnego zdania, aby wspierać młodzież potrzebującą pomocy w zakresie edukacji. Kurs był również ukierunkowany na zawody ważne dla regionu, w którym brakuje wykwalifikowanych pracowników w sektorze budowlanym i sektorze zdrowia.



Grupę docelową stanowili młodzi ludzie w wieku 17–29 lat, którzy mieli problemy z nauką i którym brakowało wiedzy i ambicji. U wielu z nich zdiagnozowano lęk społeczny, depresję, autyzm, ADHD i zespół Aspergera, a niektórzy to byli narkomani lub alkoholicy. Jako że większość z nich zakończyła naukę na szkole podstawowej, nie otrzymują oni żadnego wsparcia ze środków publicznych i nie są objęci ustawą o miejskiej opiece społecznej ani ustawą o zatrudnieniu.

W trakcie realizacji projektu kurs ukończyło 158 uczestników, a od czasu jego zakończenia 110 osób rozpoczęło lub ukończyło kurs edukacyjny. Oprócz tego ośmiu uczestników znalazło pracę.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<https://vraahojkskole.dk/>

Rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym

Projekt realizowany dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego koncentruje się na transformacji ekologicznej i gospodarce o obiegu zamkniętym, promując współpracę w ramach łańcucha wartości i projektowanie w celu zapewnienia optymalnego wykorzystania zasobów.

W ciągu trzech lat realizacji projektu 37 przedsiębiorstw zdobyło wiedzę na temat gospodarki o obiegu zamkniętym i otrzymało wsparcie w opracowaniu nowych ekologicznych modeli biznesowych oraz optymalizacji łańcucha wartości.

Jednym z przedsiębiorstw biorących udział w projekcie jest firma Komproment ApS z Aalborgu, która zajmuje się sprzedażą materiałów budowlanych oraz systemów dachowych i fasadowych na rynku duńskim i międzynarodowym. Dzięki dofinansowaniu z EFRR w wysokości 502 000 EUR firma mogła opracować konkretny i wykonalny ekologiczny model biznesowy, który zaowocował większym zainteresowaniem i większą liczbą zamówień ze strony inżynierów, architektów i ogólnie branży budowlanej.

W 2018 r. firma Komproment otrzymała prestiżową nagrodę „European SME Star Award” oraz nagrodę branży budowlanej.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<https://www.komproment.dk/home>





Model efektywności energetycznej i efektywnej gospodarki zasobami

Z EFRR przeznaczono 1,78 mln EUR na realizację projektu „Zrównoważony wynik końcowy” (Bæredygtig Bundlinje) w regionie stołecznym Kopenhagi, którego celem jest zwiększenie efektywności energetycznej przedsiębiorstw i poprawa efektywnej gospodarki zasobami. W dłuższej perspektywie realizacja projektu przyczyniła się do ekologicznej transformacji Danii i poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw dzięki oszczędnościom kosztów lub znacznemu rozwojowi działalności gospodarczej w oparciu o „zielone zasady”.

Projekt opierał się na założeniu, że MŚP nie doceniają potencjału zwiększania efektywności energetycznej i poprawy efektywnej gospodarki zasobami, mimo że wielu przedsiębiorców zdaje sobie sprawę z tego, że powinni zainteresować się tym tematem.

W ramach inicjatywy, która zakończyła się w kwietniu 2019 r., 101 przedsiębiorstw opracowało ekologiczne modele biznesowe, co doprowadziło do znacznego zmniejszenia zużycia energii i materiałów oraz emisji CO₂.

Dzięki staraniom, aby osiągnąć zarówno krótko-, jak i długoterminowe efekty, projekt okazał się bardzo skuteczny w podnoszeniu świadomości osób zarządzających przedsiębiorstwami na temat bardziej zrównoważonego charakteru, jakiego klienci będą w przyszłości wymagać od swoich dostawców. Projekt okazał się tak udany, a zapotrzebowanie tak duże, że doświadczenia projektowe włączono do nowej inicjatywy „Zrównoważony wynik końcowy 2.0”. Wdraża ją Gate 21, czyli partnerstwo pomiędzy regionami, gminami, przedsiębiorstwami i instytucjami naukowymi z Kopenhagi, działające na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej i wzrostu gospodarczego.

WIĘCEJ INFORMACJI:

<https://bit.ly/30T30So>

Wspieranie włączenia społecznego

„Rummelig Imidt” to projekt na rzecz włączenia społecznego i zatrudnienia realizowany w regionie środkowej Jutlandii, w ramach którego testuje się i rozwija nowe metody tworzenia miejsc pracy dla osób z małymi szansami na rynku pracy lub znajdującymi się poza rynkiem pracy, tym samym zapewniając znaczną podaż pracy w regionie.

W ramach projektu gminy, partnerzy społeczni i przedsiębiorstwa angażują się w działania promujące integrację społeczną z perspektywy zatrudnienia. Dzięki połączeniu kompetencji, zasobów i wiedzy z różnych sektorów powstały nowe miejsca pracy dla grupy docelowej.

Zespół projektu współpracuje także z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, sieciami przedsiębiorstw, przedsiębiorstwami społecznymi oraz doradcami. W ramach tych obszarów zainicjowano 14 działań mających na celu opracowanie nowych inicjatyw dla różnych grup docelowych.

Europejski Fundusz Społeczny przeznaczył ponad 3 691 mln EUR na projekt, w ramach którego powstało 9 sieci biznesowych obejmujących ponad 100 przedsiębiorstw, co pozwoli stworzyć bardziej integracyjny rynek pracy. Ponadto w ramach projektu opracowano plan gospodarki społecznej, zawierający przydatną wiedzę i inspiracje, szczególnie dla gmin. Zespół projekt nawiązał także współpracę z regionalnymi doradcami ds. gospodarki społecznej w zakresie rozwoju kompetencji.

Według danych na lipiec 2019 r. w projekcie wzięło udział 800 uczestników; 520 z nich rozpoczęło realizację programu, a 269 już ją zakończyło. Spośród tej ostatniej grupy 89 osób znalazło pracę, a sześć jest zatrudnionych w przedsiębiorstwie społecznym. ■

WIĘCEJ INFORMACJI:

<https://www.rummeligimidt.dk/>





Portugalia wspiera inteligentną specjalizację

W 2019 i 2020 roku państwa członkowskie zaktualizują swoje strategie inteligentnej specjalizacji w ramach negocjacji w sprawie programów operacyjnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego po roku 2020. W tym kontekście John Edwards ze Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej wyjaśnia, jak w Portugalii podchodzi się do wdrożenia i udoskonalenia strategii inteligentnej specjalizacji.

W ubiegłym roku portugalski region centralny świętował zdobycie kolejnej nagrody REGIOSTARS. Centrum biznesu i usług wspólnych z Fundão, miasta położonego na skraju parku narodowego gór Serra da Estrela, pomogło zaktywizować lokalny obszar. Dzięki wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w dotychczas niewykorzystywanych budynkach, przekazanych przez gminę, powstało m.in. wspólne zaplecze badawcze i socjalne, powierzchnie biurowe dla coworkingu, inkubator przedsiębiorczości, cyfrowy FabLab oraz centrum szkoleniowe. W Centrum działa obecnie 14 przedsiębiorstw, w tym cztery przedsiębiorstwa międzynarodowe, które łącznie utworzyły ponad 500 miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników.

Ale ukierunkowanie tego wielokrotnie nagradzanego projektu na technologie informacyjno-komunikacyjne jest nieprzypad-

kowe. Jest to jeden z priorytetów strategii inteligentnej specjalizacji regionu centralnego (zwanej w skrócie S3). Ponadto niektóre z powiązanych podprojektów realizują inne priorytety S3, związane np. z leśnictwem, turystyką i zdrowiem.

Rozwój nowych pomysłów i projektów międzysektorowych jest wspólnym celem czterech platform innowacji w regionie utworzonych w 2015 r. Takie „przedsiębiorcze odkrywanie” jest podstawą inteligentnej specjalizacji, które w Portugalii sprawdza się dzięki temu, że władze regionów działają proaktywnie i wychodzą naprzeciw potrzebom przedsiębiorców.

Innowacyjne strategie

Nie tylko Fundão pokazuje, co można osiągnąć dzięki podejściu strategicznemu. Przykładem może być projekt Culatra 2030, który powstał w efekcie prac grupy roboczej ds. priorytetowego znaczenia energii ze źródeł odnawialnych, prowadzonych w regionie Algarve. Celem projektu jest stworzenie zdecentralizowanego systemu produkcji energii elektrycznej, dzięki czemu został on niedawno projektem pilotażowym realizowanym w ramach inicjatywy „Czysta energia dla wysp UE”.

Innym przykładem jest Madera, gdzie w ramach S3 poszukuje się nowych możliwości dla dominującego przemysłu, czyli turystyki. Działania obejmują projekt dotyczący zaprojektowania kuchni przemysłowej przyszłości, w który zaangażowany jest Uniwersytet Madery oraz międzynarodowa sieć hoteli z siedzibą na wyspie.

„*Inteligentna specjalizacja dała portugalskim regionom szansę na opracowanie, a następnie udoskonalanie własnych strategii innowacji.*”

Dzielenie się wiedzą i doświadczeniami

Inteligentna specjalizacja dała portugalskim regionom szansę na opracowanie, a następnie udoskonalanie własnych strategii innowacji. Ale proces ten wymagał ciągłego uczenia się, ponieważ do tej pory Portugalia nie posiadała formalnych regionalnych strategii innowacji. Z tego powodu w maju 2019 r. w Faro zebrali się przedstawiciele siedmiu portugalskich regionów. Warsztaty partycypacyjne, prowadzone przez przedstawicieli regionu Algarve, umożliwiły osobom zarządzającym S3 wymianę doświadczeń, pomysłów i planów, a także przeanalizowanie wniosków Komisji Europejskiej na temat inteligentnej specjalizacji po roku 2020.

Następnego dnia wnioski z warsztatów przekazano przedstawicielom rządu portugalskiego oraz gościom z innych krajów. Uczestnicy wysłuchali opinii swoich hiszpańskich kolegów na temat współpracy transgranicznej, a także poglądów włoskiej Agencji Spójności na temat monitorowania S3.

W Faro profesor Dominique Foray, który w dużym stopniu przyczynił się do rozwoju i rozpowszechniania koncepcji inteligentnej specjalizacji, podzielił się swoimi przemyśleniami na temat możliwości jej udoskonalenia. Przede wszystkim regiony potrzebują ciągłego procesu odkrywania po ustaleniu priorytetów, a nie tylko zanim to nastąpi, co pozwoli uzyskać „masę krytyczną” powiązanych projektów.



Wszyscy uczestnicy z zadowoleniem przyjęli informację o wypukleniu roli zarządzania S3 we wnioskach nowych rozporządzeń. Ożywione dyskusje i entuzjastyczne prezentacje wyraźnie wskazują na to, że portugalskie regiony mają ogromny potencjał innowacyjny. Wzmocnienie struktur zarządzania i zwiększenie możliwości dla przedsiębiorców, badaczy i wielu innych osób, którym zależy na rozwoju miejsc, w których mieszkają, jest najlepszym sposobem jego zrealizowania. ■

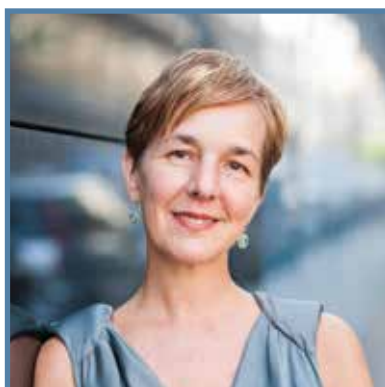


Osoby zarządzające regionalnymi strategiami inteligentnej specjalizacji z siedmiu portugalskich regionów, Holandii Północnej oraz Macedonii Wschodniej i Tracji (Grecja) z ekspertami ds. projektów JRC w zakresie ukierunkowanego wsparcia dla wdrażania regionalnych strategii inteligentnej specjalizacji.



Kreowanie przyszłości europejskich miast

Obecnie trudno jest zaprzeczyć, że miasta stają się siłą napędową zmian. Nie ma wątpliwości, że przyszłość Europy zależy od jej relacji z miastami, mówi Anna Lisa Boni, sekretarz generalna EUROCITIES.



Dlaczego agenda miejska ma znaczenie

W deklaracji z Bukaresztu ministrowie podkreślili coraz większe znaczenie obszarów miejskich jako szczebla zarządzania najbliższego obywatelom. Wskazali również na potrzebę wykorzystywania dowodów zgromadzonych przez miasta i na ich temat, na przykład w ramach partnerstw agendy miejskiej, kładąc większy nacisk na wymiar miejski w polityce UE, a także uwzględniając go w innych „agendach”,

takich jak nowa karta lipska.

Nasze wysiłki na rzecz promowania równych i zintegrowanych społeczeństw, mających dostęp do wysokiej jakości miejsc pracy dla wszystkich, są niezbędne dla budowania Europy, w której nikt nie pozostaje w tyle. Nasza zdolność do zarządzania transformacją cyfrową i umiejętność optymalizacji wykorzystania nowych technologii ma zasadnicze znaczenie dla budowania bardziej zintegrowanej, wydajnej i sprawdliwej Europy. Nasza skuteczność w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu jest kluczowa dla spełnienia międzynarodowych zobowiązań. I, co najważniejsze, nasz stały dialog z obywatelami jest okazją do zmniejszenia istniejącej przepaści pomiędzy unijnymi decydentami a społeczeństwem.

Trzy lata po utworzeniu agendy miejskiej dla UE – ogromnego osiągnięcia dla Europy i miast – oraz kilka miesięcy po deklaracji z Bukaresztu przyjętej przez ministrów odpowiedzialnych za politykę miejską, w której oceniono agendę, nadchodzi dobry moment na to, by przyjrzeć się przyszłości współpracy pomiędzy UE a miastami.

Dzięki podejściu partnerskiemu, stanowiącemu podstawę agendy miejskiej, powstały ramy dla współtworzenia rozwiązań obejmujących wiele szczebli zarządzania i wiele zainteresowanych stron, co do tej pory nie było możliwe. Sieć EUROCITIES aktywnie uczestniczy we wszystkich partnerstwach, wnosząc wiedzę specjalistyczną na temat rozwoju obszarów miejskich z perspektywy ogólnoeuropejskiej, a także na temat wyzwań związanych z unijnymi przepisami i instrumentami finansowymi. Partnerstwa mogą pochwalić się znacznymi osiągnięciami, np.:

- ▶ opracowaniem zaleceń w sprawie bezpośredniego dostępu miast do unijnego finansowania przekazywanego na projekty na rzecz integracji migrantów i uchodźców, dzięki czemu możliwe będzie lepsze dopasowanie przydzielanych zasobów do obowiązków lokalnych;

- opracowaniem miejskich wskaźników gospodarki o obiegu zamkniętym pomocnych przy monitorowaniu transformacji oraz wzmocnieniu lokalnych planów działania;
- stworzeniem akceleratora innowacji w zakresie rozwiązań cyfrowych, aby promować ich współtworzenie i powielanie w miastach całej Europy.

W każdej przyszłej wersji agendy miejskiej konieczne będzie zagwarantowanie, by te wyniki i zalecenia zostały uwzględnione w jej programie.

Kolejnym skutecznym sposobem dla ekspertów ds. miast na bezpośrednie zaangażowanie się w proces kształtowania polityki UE okazały się być oceny skutków dla miast. Dzięki nim miasta mogą bezpośrednio informować unijnych decydentów o swoich obawach związanych z rozwojem polityki. Zatem wyraźna jest rola miast jako podmiotów wdrażających różne unijne przepisy oraz ich wkład w procedury zarządzania. To innowacyjne podejście do współpracy w zakresie polityki na różnych szczeblach zarządzania powinno pomóc w osiągnięciu lepszych wyników w kształtowaniu globalnej perspektywy UE.

Silne miasta

Mimo że agenda miejska dla UE jak dotąd rozwijała się w dobrym kierunku, nadal istnieje potencjał dostosowania i poprawy jej niektórych aspektów. Dobrym początkiem byłoby zwiększenie zaangażowania w partnerstwa i wzmocnienie ich roli. W tym zakresie należy wyróżnić działania DG REGIO, ale pozostałe dyrekcje generalne muszą stać się równie aktywne, zwłaszcza gdy partnerstwo powiązane jest z ukierunkowaniem tematycznym danej dyrekcji. Na przykład ciekawym rozwiązaniem byłoby wzajemne porozumienia w całej Komisji dotyczące roli jej przedstawicieli w każdym partnerstwie.

Do przyszłego sukcesu współpracy pomiędzy UE a miastami mogłoby przyczynić się pełnienie przez sekretariat generalny głównej roli w nadzorowaniu zaangażowania Komisji w realizację agendy. Byłoby to lepszym odzwierciedleniem podejścia międzysektorowego do kształtowania polityki przyjętego przez administrację miast.

Chcemy silniejszego przywództwa w sprawie polityki miejskiej na szczeblu UE. To dlatego zaproponowaliśmy wyznaczenie

wiceprzewodniczącego Komisji do spraw polityki miejskiej. Taki krok pozwoliłby zagwarantować stały dialog z przywódcami miast, kierunek strategiczny i lepszą koordynację polityki UE na rzecz miast.

Coroczny unijny szczyt przywódców miast, na którym spotykają się przywódcy europejscy, krajowi i miejscy w celu opracowania wspólnej agendy, obowiązków i działań pomógłby także włączyć kwestie miejskie do głównego nurtu polityki. Taki szczyt byłby kontynuacją nieformalnych szczytów Rady określonych w pakcie amsterdamskim (takich jak ten, który zaowocował deklaracją z Bukaresztu).

Czas dla miast

Ponieważ europejskie i lokalne wyzwania są ze sobą ściśle powiązane, wymiar lokalny – miejski – powinien być dobrze rozumiany i brany pod uwagę w procesie kształtowania polityki UE. Korzystanie z narzędzi agendy miejskiej do zaangażowania miast w poszukiwanie rozwiązań dla wspólnych wyzwań pomoże zbudować silniejszą UE, zwłaszcza jeśli wyniki działań lokalnych będą uwzględniane w długoterminowych strategiach rozwoju polityki UE.

Musimy jeszcze bardziej wzmocnić efekt agendy miejskiej jako siły napędowej zmian i poczucie odpowiedzialności za jej realizację, sprawiając, by polityka miejska

zajęła należne jej wysokie miejsce wśród innych polityk. Oznacza to działania na rzecz dalszego przekształcania agendy miejskiej w spójne ramy strategiczne, a także opracowanie nowej karty lipskiej wspierającej rolę europejskich miast.

Miasta są domem dla większości Europejczyków, dlatego musimy upewnić się, by element „miejski” miał swoje miejsce w procesie decyzyjnym na wszystkich szczeblach. Musimy także brać pod uwagę cenne doświadczenia ze zrealizowanych dotąd działań promujących wielopoziomowe sprawowanie rządów i nie zapominać o głównym powodzie tworzenia polityki: praca z miastami oznacza pracę z ludźmi. ■

EUROCITIES jest platformą polityczną dla największych europejskich miast. Tworzymy sieć samorządów z ponad 140 największych miast Europy i ponad 40 miast partnerskich, którym podlega około 130 milionów obywateli w 39 krajach.

WIĘCEJ INFORMACJI

www.eurocities.eu

PROGRAM MEDIALNY YOUTH4REGIONS

Program medialny Youth4Regions wspiera nowe pokolenie dziennikarzy specjalizujących się w polityce regionalnej i zachęca młodych Europejczyków do pisania o projektach dofinansowanych ze środków unijnych.

Poniżej prezentujemy dwa kolejne teksty zgłoszone do konkursu na blog dla młodych dziennikarzy.



Przemiana Mediolanu

Francesca studiuje ekonomię i nauki społeczne na Uniwersytecie Bocconiego we Włoszech, specjalizując się w dziennikarstwie ekonomicznym i śledczym dzięki doświadczeniu zdobytemu podczas pracy w lokalnej gazecie na pierwszym roku studiów.



Mniej niż pół wieku przed narodzeniem Chrystusa rzymski poeta Wergiliusz pełnymi melancholii słowami Melibeusa, starego pasterza zmuszonego do opuszczenia swojej posiadłości, wyraził smutek z powodu utraty swojego majątku. W tamtym czasie rolnictwo było głównym źródłem dochodu dla mieszkańców Europy i Azji, którzy mieszkali głównie na wsi, podczas gdy obszary metropolitalne były miejscem spotkań intelektualistów i polityków.

Od tego czasu sytuacja zmieniła się diametralnie: dzięki rozwojowi przemysłu ludzie przenieśli się do miast, a grunty rolne ograniczono do obszarów, w których dominuje rolnictwo na szeroką skalę. Pomiedzy tymi dwoma skrajnościami pojawił się nowy rodzaj przestrzeni – jałowej i wolno rozwijającej się – czyli tak zwane obszary podmiejskie,

gdzie przeplatają się ze sobą cechy miejskie i wiejskie, czego rezultaty są czasem dosyć niefortunne.

Taki układ jest skazany na niepowodzenie: obywatele zyskują nową świadomość ekologiczną i zaczynają domagać się tanich produktów wytwarzanych na miejscu, trudnych do znalezienia w świecie, w którym obszary wiejskie są znacznie oddalone od miejskich. Co więcej, na obszarach miejskich brakuje jednorodności kapitału ludzkiego, gdyż w ostatnich latach dramatycznie wzrósł odsetek młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nie szkolącej się, nadal trwa integracja migrantów w miastach, a wiele europejskich krajów, takich jak Włochy, stoi w obliczu drenażu mózgow wśród najwybitniejszych naukowców.

A może rozwiązaniem dla obu wyzwań jest rozwój obszarów podmiejskich? Sytuacje opisywane przez Wergiliusza w jego wierszach znalazłyby odzwierciedlenie w dzisiejszych czasach, z tym że to lubiący żyć szybko mieszkańcy miast zostaliby zmuszeni do zatrzymania się i przypomnienia sobie dawnych sielankowych czasów.

Przeciwdziałaniem wyżej wymienionym trudnościom wynikającym ze współczesnej relacji pomiędzy miastem a wsią zajmuje się projekt OpenAgri, finansowany ze środków EFRR i realizowany dzięki inicjatywie innowacyjnych działań miejskich. Projekt skupia się na obszarze metropolitalnym Mediolanu (Grande Milano) – doskonałym przykładzie ekspansywnej i bardzo wymagającej metropolii otoczonej jałowymi i czę-

ściowo opuszczonymi terenami, które obecnie nie są wykorzystywane ani jako tereny mieszkalne, ani jako pola uprawne.

Projektowi OpenAgri przyświeca hasło „Nowe umiejętności dla nowych miejsc pracy w rolnictwie podmiejskim”, tzn. jego celem jest stworzenie synergii pomiędzy zasobami gruntowymi w ośrodkach podmiejskich a kapitałem ludzkim i postępem technologicznym.

Projekt założyła w 2016 r. Rossana Torri, profesor Politechniki w Mediolanie, przy dużym wsparciu władz miasta, które dostrzegły, że działania proponowane w ramach OpenAgri są nie tylko spójne z polityką żywnościową miasta, ale także promują zakładanie nowych przedsiębiorstw, rozwój innowacyjnych MŚP i integrację społeczną.

Żeby zrozumieć, na jakiej zasadzie opiera się projekt OpenAgri, warto bliżej przyjrzeć się nowemu centrum projektowemu – Cascina Nosedo – działającemu w wiejskim budynku położonym na obszarze podmiejskim Mediolanu. W tym zaawansowanym technologicznie i innowacyjnym laboratorium planowane jest prowadzenie najbardziej zaawansowanych badań w ramach projektu, np. w laboratorium-kuchni Offi-Cucina, szklarni Aquaponics oraz w Centrum Rozwoju.

Centrum Rozwoju jest jak dotąd najbardziej obiecującym i przełomowym osiągnięciem projektu OpenAgri. Jego celem jest przodowanie w opracowywaniu rozwiązań wspierających działalność sektora rolno-spożywczego na europejskich obszarach podmiejskich. W Centrum realizowanych jest 18 wybra-

nych działań wyróżniających się nowoczesnymi pomysłami dotyczącymi rozwiązań środowiskowych, technologicznych lub społecznych.

Na przykład na dobrej drodze do opracowania przełomowej innowacji w zakresie optymalizacji zużycia wody jest działanie „SMAF” (ang. Smart Agriculture for Flowers, czyli inteligentna hodowla kwiatów), którego celem jest „realizacja projektu dotyczącego wielofunkcyjnego i precyzyjnego rolnictwa obejmującego uprawę jadalnych roślin, kwiatów i ziół, z wykorzystaniem inteligentnych rozwiązań rolniczych”.

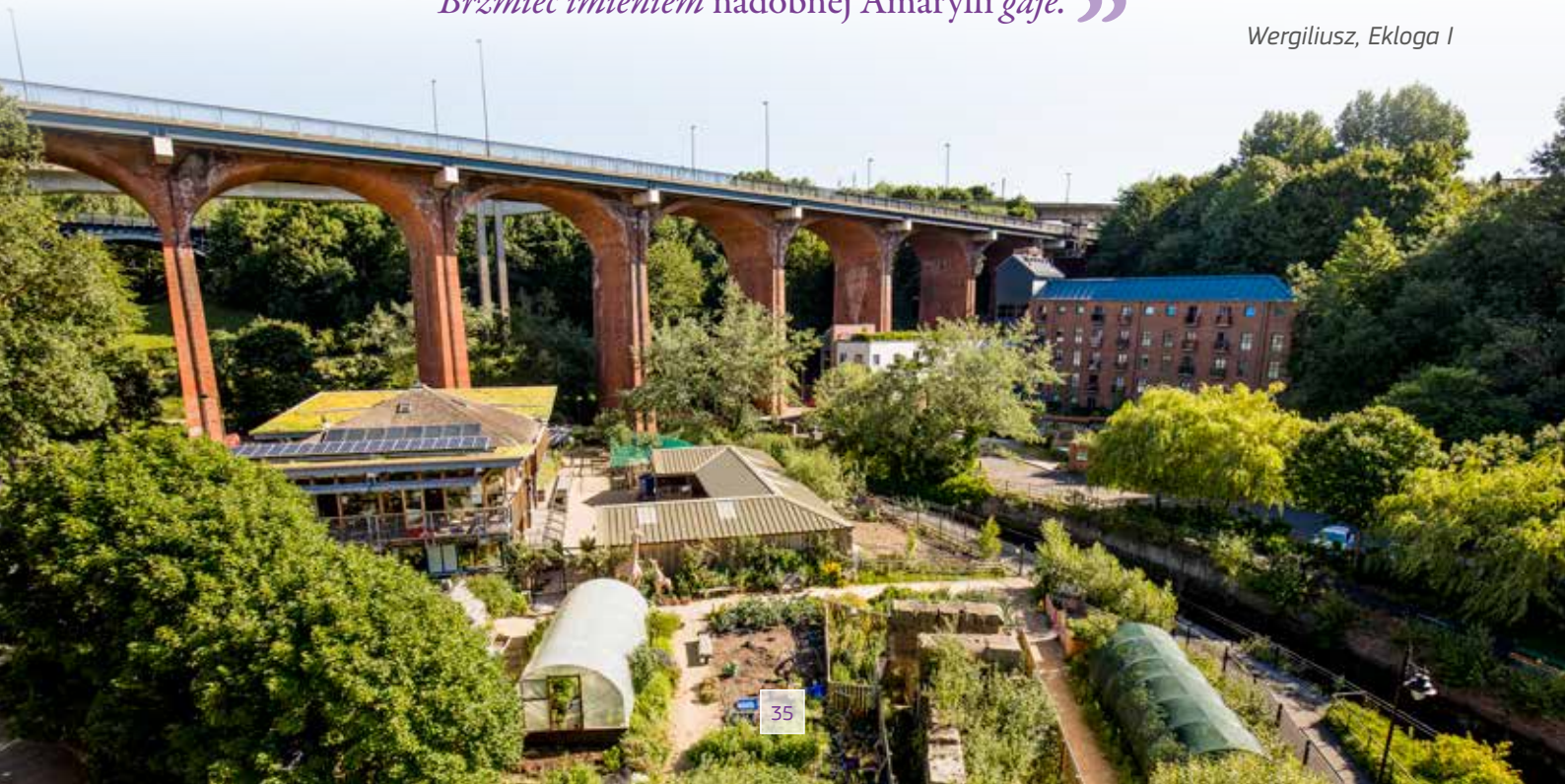
Innym ciekawym działaniem jest spółdzielnia IO P-ORTO oferująca „migrantom pracę w ramach różnych aktywności, np. prowadzenie »ogrodu świata« z roślinami z całego globu, ogrodów miejskich lub farm typu »nazbieraj sobie sam« itp.”

Podsumowując, dzięki znacznemu wsparciu ze strony UE Mediolan rozpoczyna holistyczną i postępową misję zwiększenia zrównoważonego charakteru produkcji żywności, jednocześnie tworząc nowe wysokiej jakości miejsca pracy i zwiększając spójność społeczną poprzez regenerację zapomnianych obszarów podmiejskich.

Idylliczna atmosfera romantycznych wersów Wergiliusza została w końcu dostosowana do potrzeb życia miejskiego na miarę XXI wieku. Miasto i wieś nie są już odrębnymi i niekompatybilnymi obszarami, ale przechodzą podobną transformację, w której postęp technologiczny typowy dla obszarów metropolitalnych łączy się z równowagą ekologiczną obszarów wiejskich.

*” My pola, my ojczyste rzucamy zagrody,
My wygnańce! Ty uczysz wśród lubej swobody
Brzmić imieniem nadobnej Amarylli gaje. ”*

Wergiliusz, Ekloga I



Włączenie społeczne dla lepszej przyszłości: muzyka dla naszych uszu

Zabrać dzieci z ulicy i umieścić je w społecznym środowisku promującym naukę, dyscyplinę i szacunek – jest to cel wspieranego przez Unię Europejską projektu Orquestra Geração, który przynosi efekty od 2007 r.

Wszystko zaczęło się w szkole podstawowej im. Miguela Torgi w portugalskim mieście Amadora. Dzisiaj w inicjatywie biorą udział 22 szkoły. Orquestra Geração, czyli orkiestra pokoleniowa, to projekt działań społecznych realizowany w szkołach położonych w słabo rozwiniętych dzielnicach. Dzięki projektowi uczniowie mogą uczestniczyć w bezpłatnych zajęciach z wychowania muzycznego, oprócz obowiązkowych lekcji w ramach wszystkich trzech cykli szkolnictwa podstawowego.

Projekt wychowania muzycznego, dofinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego kwotą ponad

350 000 EUR, opiera się na podejściu opracowanym nie w Europie, ale w Wenezueli. W 1973 r. rozwinął je José Antonio Abreu, opracowując model zwany „El Sistema”, powielany na całym świecie.

Temu odnoszącemu sukcesy miłośnikowi muzyki i pianście udało się stworzyć narzędzie zwiększające potencjał dzieci z zaniedbanych środowisk w swoim kraju. To był dopiero początek: wraz z ponad 900 000 uczniów i 10 000 nauczycieli założył Fundację Narodowego Systemu Orkiestr Dziecięcych i Młodzieżowych w Wenezueli.

Model „El Sistema” przyjęły się także w Portugalii. Projektem Orquestra Geração zarządza Narodowe Konserwatorium Muzyki razem ze Stowarzyszeniem Młodzieżowych Orkiestr Symfonicznych portugalskiego Systemu Młodzieżowego. W realizację projektu jest już zaangażowanych około 80 nauczycieli, co pozwala zaspokajać rosące zainteresowanie uczniów udziałem w dodatkowych lekcjach. Uczniowie mogą wybrać jeden z instrumentów z obsady orkiestry sym-





Maria Inês w przyszłym roku planuje skończyć studia na kierunku komunikacja/dziennikarstwo na Uniwersytecie w Porto w Portugalii. Maria interesuje się sprawami międzynarodowymi, zatem obecnie korzysta z możliwości pracy jako początkująca dziennikarka, pisząc artykuły do różnych uczelnianych gazet i magazynów.



fonicznej, instrument perkusyjny lub dołączyć do chóru. Ta różnorodność oznacza, że każdy spełnia istotną rolę w grupie i realizuje ideę pracy zespołowej prowadzącej do osiągnięcia wspólnego celu.

Kluczowym terminem jest tutaj włączenie społeczne. Helena Lima, koordynatorka ds. edukacji projektu Orquestra Geração, podkreśla, że stworzenie sieci orkiestr młodzieżowych jest bardzo ważne, by zapewnić pełne doświadczenie edukacyjne wszystkim dzieciom, a w szczególności „dzieciom i nastolatkom należącym do grupy osób w trudnej sytuacji społecznej, z utrudnionym dostępem do edukacji”. Projekt jest mocno ukierunkowany na działania społeczne powiązane z edukacją, dzięki czemu przyczynia się do uzupełniania niektórych istotnych braków w nauczaniu w szkołach.

Helena uważa, że bycie częścią orkiestry może pomóc w rozwiązaniu „problemów”, z jakimi borykają się niektórzy uczniowie, a także zmniejszyć „liczbę osób przerywających naukę” w tych szkołach. Intensywne ćwiczenia z orkiestrą i lekcje gry, które obecnie zajmują uczniom czas po lekcjach, umożliwiają integrowanie młodych ludzi ze społeczeństwem oraz wspieranie ich rozwoju i wzmacnianie poczucia własnej wartości. „Praca zespołowa”, „współpraca, zaangażowanie i szacunek” to, według Heleny, podstawowe wartości promowane podczas realizacji projektu Orquestra Geração.

W przyszłości orkiestra planuje rozszerzyć swoją działalność i promować projekt za granicą, zwłaszcza w portugalskojęzycznych krajach afrykańskich. Na razie inicjatywa spełnia swoje cele, a wielu młodych ludzi postrzega ją jako doskonałą okazję do spędzania wolnego czasu, studiując partyturę lub doskonaląc swoją grę. Projekty integracji społecznej mają kluczowe znaczenie dla pełnego rozwoju społeczeństwa i walki z nierównościami. Ich istnienie to muzyka dla naszych uszu. ■

PUNKT DANYCH

Monitorowanie postępów w wykorzystaniu środków w ramach polityki spójności

We wrześniu 2019 r. Komisja opublikowała najnowsze dane dotyczące postępów w wykorzystaniu środków w ramach programów polityki spójności na lata 2014–2020. Od czerwca 2018 r. do czerwca 2019 r. łączna wartość środków przyznanych na realizację projektów wspierających gospodarkę realną zwiększyła się o ok. 90 mld EUR. Udział środków z budżetu polityki spójności na lata 2014–2020, przeznaczonych na projekty, wynosi 81 % łącznej dostępnej kwoty 485 mld EUR. Do tej pory wypłacono też 29,4 % środków z całego budżetu, czyli 143 mld EUR.

1. Co pokazują dane, oprócz wysokich kwot w nagłówku każdej sekcji?

Szczegółowe dane można zobaczyć w formie czytelnych wykresów pokazujących postępy w wykorzystaniu środków, sporządzonych według funduszu, kraju, tematu i programu. Na przykład można zaobserwować różny poziom wykorzystania środków z każdego funduszu polityki spójności.

Oprócz tego różne kraje są na różnym etapie realizacji inwestycji: najwięcej środków na realizację (zatwierdzonych) projektów w ramach polityki spójności mają Węgry, Holandia, Luksemburg i Cypr, z kolei Holandia, Finlandia, Cypr i Szwecja są na czołowej pozycji w zakresie ich wydatkowania.

2. Dlaczego niektóre kraje wydają się zawsze osiągać wynik powyżej lub poniżej średniej UE?

Występują znaczne różnice pomiędzy stopami dofinansowania zatwierdzonych projektów i wydatków w stosunku do średnich stóp. Różnice pomiędzy stopami dofinansowania dla zatwierdzonych projektów można częściowo wyjaśnić krajowymi praktykami w zakresie wyboru mniej lub bardziej zaawansowanych projektów lub opóźnieniami w przeprowadzaniu procedury wyboru. Z kolei opóźnienia w wydatkowaniu środków mogą być związane z takimi czynnikami jak przedłużająca się procedura wyboru, duża liczba wieloletnich projektów infrastrukturalnych lub wybór mniej zaawansowanych projektów.

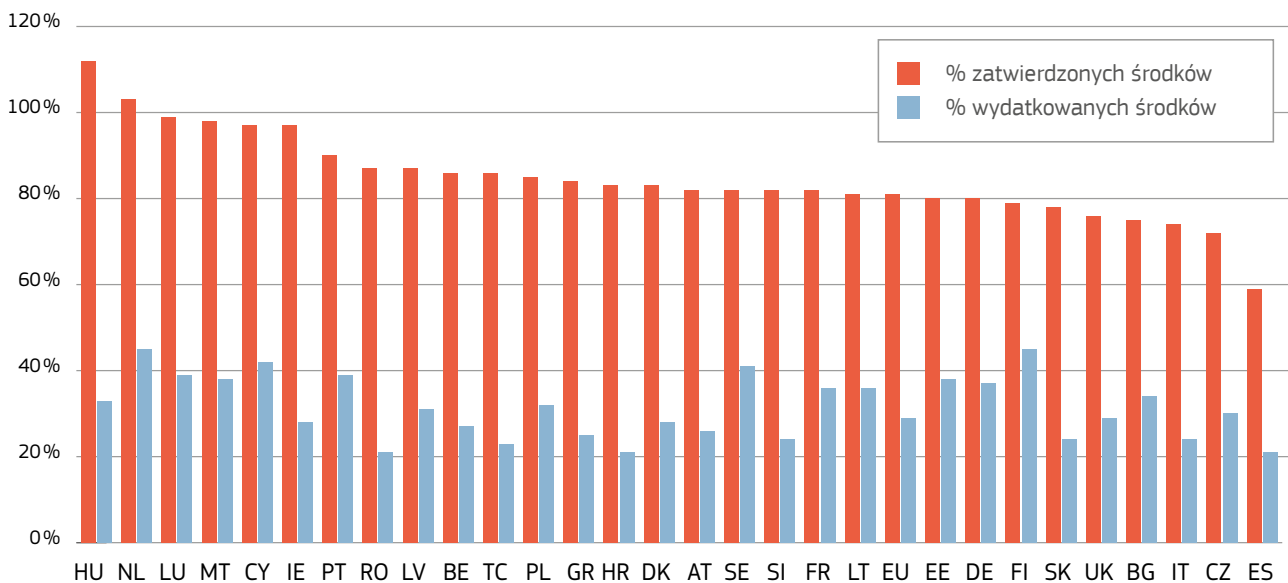
Więcej informacji na ten temat zawiera specjalny artykuł – <https://t.co/AMPl0GsUAb>, który wyjaśnia, jak czytać najnowszy wykres punktowy z flagami oraz jak interpretować niektóre z potencjalnych powodów dotyczących różnych postępów w wykorzystaniu środków.

Postępy w wykorzystaniu środków w ramach polityki spójności w latach 2014–2020 wg funduszu na koniec czerwca 2019 r. (w mld EUR)

	Łączne zaplanowane środki, 2014–2020	Łączne zatwierdzone środki, stan na 06/2019	% zatwierdzonych środków	Łączne wydatkowane środki, stan na 06/2019	% wydatkowanych środków
FS	74,8	67,9	91 %	23,3	31 %
EFRR	278,9	225,4	81 %	75,2	27 %
EFS	120,7	91,1	75 %	38,7	32 %
YEI	10,3	9,2	89 %	5,2	51 %
Łączna kwota	484,8	393,6	81 %	142,5	29 %

Źródło: Otwarta platforma danych EFSI <https://t.co/SisUVGjm6x>
Interaktywny wykres z wartościami nominalnymi w EUR: <https://t.co/SIVHNbsN78>

Postępy w wykorzystaniu środków w ramach polityki spójności w latach 2014–2020 wg kraju na koniec czerwca 2019 r.



Źródło: Otwarta platforma danych EFSI <https://t.co/SisUVGjm6x>
 Interaktywny wykres z wartościami nominalnymi w EUR: <https://t.co/kJHDLSeVmg>

3. Kto może być zainteresowany zbiorem danych?

Zbiór danych może zainteresować różne podmioty i badacze zainteresowanych polityką spójności. Do końca sierpnia 2019 r. ponad 29 000 użytkowników obejrzało zbiór danych, a prawie 6 000 pobrało go!

Dane ułatwiają monitorowanie wykorzystania zaplanowanych środków. Jako że zbiór zawiera mnóstwo szczegółowych danych na temat programów i tematów oraz prezentuje roczne zestawienia, jest głównym źródłem informacji na ten temat postępów w wykorzystaniu środków w ramach polityki spójności.

4. W jaki sposób dane zostały zebrane?

Programy polityki spójności zbierają dane z zatwierdzonych (wybranych) projektów i przekazują je Komisji trzy razy w roku,

w terminie do 30 czerwca, 30 sierpnia i 31 grudnia. Następnie Komisja porównuje dane finansowe z planami finansowymi programu. Zbiór danych jest regularnie aktualizowany, żeby uwzględniać wszelkie poprawki wprowadzane do programów.

Przeglądaj dane na otwartej platformie danych EFSI:

Na otwartej platformie danych EFSI można także znaleźć wstępnie sformatowane wykresy dotyczące wykorzystania środków, umożliwiające porównywanie danych według kategorii: dane ogólne, temat, fundusz, kraj oraz program: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>

Zapraszamy do zapoznania się z artykułem, który wyjaśnia, jak czytać wykresy punktowe przygotowane na podstawie danych: <https://t.co/AMPlGsUAb> ■

Czy istnieją kwestie, które chcieliby Państwo omówić w przyszłych edycjach PUNKTU DANYCH *Panoramy*?

Czy istnieje zbiór danych, który chcieliby Państwo umieścić w otwartej platformie danych EFSI?

Jeśli tak, prosimy o kontakt na adres: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Zachęcamy do śledzenia najnowszych informacji na Twitterze [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)
 lub do zapisania się do naszego newslettera: <https://europa.eu/!UM69Hx>



#CohesionEval2019 Inwestycja w naszą wspólną przyszłość

W dniach 20–21 czerwca 2019 r. w Bukareszcie odbyła się 8. konferencja ewaluacyjna unijnej polityki spójności, zorganizowana przez Komisję pod patronatem rumuńskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Tytuł konferencji – „Inwestycja w naszą wspólną przyszłość” – przypomina o zasadzie solidarności leżącej u podstaw polityki spójności oraz, jako że polityka spójności podlega zarządzaniu dzielonemu, o konieczności współpracy z państwami członkowskimi.

Otwierając konferencję, komisarz Corina Crețu podkreśliła, że polityka wspiera inwestycje mające na celu poprawę jakości życia europejskich obywateli. W kontekście przyszłych wieloletnich ram finansowych (WRF) komisarz wymieniła główne wyzwania dla przyszłej polityki spójności, w tym wykorzystywanie przykładów udanych działań, żeby nieustannie skupiać się na orientacji na wyniki w przygotowywaniu kolejnych programów i wzmacnianie powiązania z europejskim semestrem.

Wicepremier Rumunii, Vasile-Daniel Suci, powitał uczestników i zwrócił uwagę na zdolność polityki spójności do ciągłego dostosowywania się, dzięki czemu pozostaje aktualna pomimo zmieniających się okoliczności. W swojej wypowiedzi rumuńska Minister ds. Funduszy Europejskich, Roxana Mînzatu, podkre-

śliła znaczenie oceny polityki spójności dla informowania obywateli o jej konkretnych wynikach, aby zapobiec nieuzasadnionej krytyce. Z kolei Michael Schneider, członek Europejskiego Komitetu Regionów, zaznaczył, że ocena jest podstawowym narzędziem pokazującym, w jaki sposób realizacja polityki spójności przyczynia się do wprowadzania pozytywnych zmian w europejskich regionach.

Określenie roli polityki spójności

Podczas dwudniowego wydarzenia, w ramach ośmiu warsztatów tematycznych, eksperci zastanawiali się nad rolą i funkcją monitorowania i oceny na podstawie różnych scenariuszy, takich jak zintegrowane strategie terytorialne i strategie inteligentnej specjalizacji. Do głównych tematów omawianych podczas równoległe odbywających się warsztatów należało zarządzanie dużymi zbiorami danych, ich dostępność i wiarygodność oraz systemy oceny na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym. „Co działa, a co nie działa w polityce spójności” to prowokacyjny tytuł piątej sesji warsztatów, podczas której dyskusje skupiły się na tym, jaką rolę odegrała ocena ex post za okres 2007–2013 w procesie upraszczania i uelastyczniania wniosku Komisji na kolejny okres programowania.

Następnie słuchaczom zadano trudne pytanie: „Jaka jest najważniejsza rola oceny?” W odpowiedzi wskazano na odpowiedzialność, doskonalenie polityki oraz komunikację jako główne elementy, które sprawiają, że ocena jest bardzo przydatna. Temat ten był przedmiotem dalszych dyskusji podczas finalnej sesji plenarnej.

Przełomowe znaczenie oceny

Iliana Ivanova, przewodnicząca Izby II „Inwestycje na rzecz spójności, wzrostu i włączenia społecznego” w Europejskim Trybunale Obrachunkowym, podkreśliła, że wszystkie oceny ex ante, śródkresowe i ex post są niezbędne i wzajemnie się uzupełniają; niektóre z nich są przydatne do kształtowania polityki, podczas gdy inne mają kluczowe znaczenie dla promowania wyników i wzmacniania odpowiedzialności wobec obywateli.

Z kolei Mariana Hristcheva, Kierownik Działu Oceny i Europejskiego Semestru w DG REGIO, powiedziała, że ocena może mieć przełomowe znaczenie, ponieważ może wskazywać, czy inwestycje zostały dobrze zaprojektowane i przygotowane oraz czy są w stanie promować wartość dodaną, przyczyniając się tym samym do lepszego opracowywania i wdrażania polityki w przyszłości.

Warunkiem wstępnym niezbędnym dla przeprowadzania rzetelnych i opartych na dowodach ocen jest dostępność i wiarygodność danych. Jednakże, jak podkreśliła Veronica Gaffey, przewodnicząca Rady ds. Kontroli Regulacyjnej Komisji, nie powinno się ukrywać niepowodzeń w polityce publicznej za dużymi kwotami: celem polityków powinno być przekazywanie rzetelnych informacji, aby obywatele mogli poznać osiągnięcia polityki spójności i zrozumieć, dlaczego niektóre programy mogą nie osiągać wyznaczonych celów.

Działania w zakresie spójności dotyczą między innymi innowacyjnych i nowatorskich pomysłów, które ze względu na swój charakter wiążą się z ryzykiem. Zatem zdaniem profesora Philipa McCanna z Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Sheffield polityka spójności powinna dopuszczać porażkę, a politycy powinni nauczyć się akceptować fakt, że eksperymenty nie zawsze kończą się sukcesem. Ocena nie polega na wydawaniu sądów i tworzeniu rankingów, ale na przekazywaniu informacji zwrotnych w celu udoskonalania polityki.

Rozpowszechnianie wyników

Pełne zaufania relacje i przemyślane plany komunikacyjne związane z rozpowszechnianiem wyników oceny mogą zapobiec sytuacjom, w których krytycy wyolbrzymiają niektóre negatywne rezultaty, aby zaatakować politykę, nie biorąc pod uwagę, że jej pozytywne osiągnięcia często nie są widoczne od razu, ale mogą przynieść konkretne długotrwałe efekty

w dłuższej perspektywie. Co więcej, politycy i eksperci powinni mówić o wynikach i porażkach, stosując różne podejścia w zależności od odbiorców, jednocześnie uważając, by nie wpaść w pułapkę upraszczania i stosowania pustych haseł.

Konferencję zamknęła Mihaela Toader, Sekretarz Stanu w rumuńskim Ministerstwie Funduszy Europejskich, podkreślając stałe znaczenie ustrukturyzowanych ocen: twórcy programów potrzebują oceny, aby zrozumieć, co mogą poprawić; obywatele i podatnicy potrzebują jej, aby zobaczyć, w jaki sposób wydawane są ich pieniądze; potrzebują jej też politycy, aby móc realizować zaplanowane działania przy opracowywaniu przyszłych polityk.

Oprócz dyskusji na temat oceny i dalszych usprawnień konferencja stanowiła również doskonałą okazję do nawiązania nowych kontaktów z przedstawicielami środowisk akademickich, praktykami, decydentami oraz działaczami z państw członkowskich.

Szeroko zakrojone prace w zakresie polityki spójności oraz rola Komisji jako głównego podmiotu promującego i wspierającego jej ocenę spotkały się z powszechnym uznaniem. Erik von Breška, Dyrektor ds. Polityki w DG REGIO, zaznaczył, że ocena jest kluczowym elementem cyklu polityki, w którym proces oceny i jej wyniki wykorzystuje się do wspierania realizacji programów i usprawniania polityki w przyszłości. Aby sprostać przyszłym wyzwaniom, głównym priorytetem będzie wyznaczanie realistycznych i ambitnych celów, które pomogą w planowaniu zasadnych i wykonalnych działań w zakresie spójności. ■




WIĘCEJ INFORMACJI

Strona internetowa konferencji, zawierająca prezentacje państw członkowskich na temat oceny, filmy wideo i plakaty: <https://europa.eu/lup98Ct>

Otwarta platforma danych EFSI:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Sieć oceny: https://ec.europa.eu/regional_policy/pl/policy/evaluations/network/



Fundusz Solidarności Unii Europejskiej 2002–2017: gotowy na wszystko

Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) to instrument polityki utworzony w 2002 r., aby umożliwić UE reagowanie na poważne klęski żywiołowe w państwach członkowskich i krajach przystępujących, takie jak powodzie, trzęsienia ziemi, erupcje wulkanów, pożary lasów, susze i inne katastrofy naturalne. Środki z FSUE można otrzymać na podstawie wniosku złożonego przez państwo dotknięte klęską żywiołową, pod warunkiem że zdarzenie wchodzi w zakres interwencji na szczeblu europejskim.

W 2014 r. wprowadzono zmiany w ramach regulacyjnych dla FSUE: działania FSUE reguluje teraz rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002, zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 661/2014. Reforma przepisów wprowadziła szereg zmian do działalności Funduszu, np. wyjaśnienie kryteriów kwalifikowalności wniosków o wsparcie w przypadku klęsk żywiołowych o zasięgu regionalnym, przedłużenie wymaganego przepisami terminu składania wniosków, przedłużenie okresu realizacji oraz wprowadzenie zaliczek.

W latach 2002–2017 FSUE wypłacił 5,24 mld EUR na interwencje podjęte w przypadku 84 klęsk żywiołowych w 23 państwach członkowskich i jednym kraju przystępującym. Około 90% tych środków przyznano na pomoc w usuwaniu znacznych szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe na szczeblu krajowym, głównie w rezultacie trzęsień ziemi, powodzi i burz.

Fundusz jest również pomocny w przypadku bardziej lokalnych zdarzeń, np. katastrof dotyczących poszczególnych regionów lub sąsiadujące kraje. Wykres przedstawia wszystkie interwencje FSUE według roku wystąpienia klęski żywiołowej, kategorii (poważna, regionalna, sąsiedzka), rodzaju (powódź, burza, trzęsienie ziemi, pożar lasów) oraz kwoty wsparcia UE (zilustrowanej wielkością kółka).

Jak widać, jedną z charakterystycznych cech działalności Funduszu jest duża nieprzewidywalność występowania i skali klęsk żywiołowych w ciągu jednego roku. Na przykład pod względem częstotliwości w 2010 i 2014 roku miało miejsce najwięcej klęsk żywiołowych (co najmniej 10 zdarzeń rocznie), podczas gdy najspokojniejsze lata dla FSUE to rok 2004, 2006 i 2011.

Znaczne usprawnienia

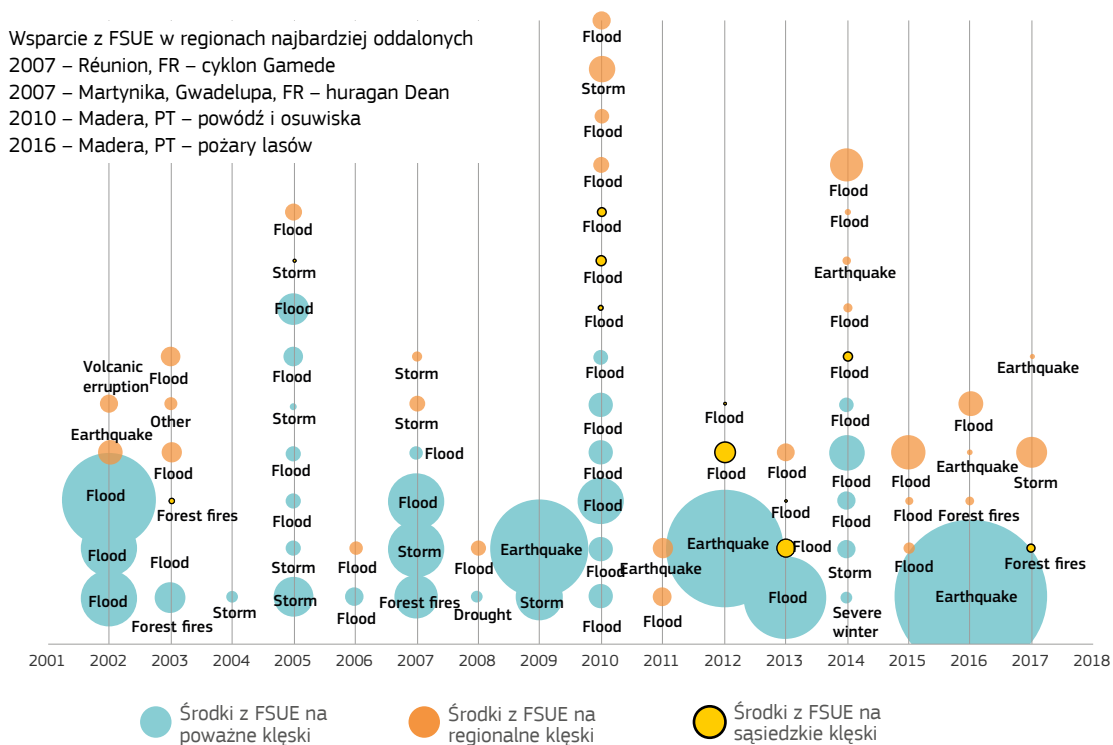
Z tego powodu środki dostępne w ramach Funduszu nie są wstępnie przeznaczane na ten cel w budżecie UE, ale ich wysokość opiera się na rocznym pułapie budżetowym, który od 2014 r. wynosi 500 mln EUR według cen z 2011 r., z możliwością przesunięcia środków niewykorzystanych w danym roku na kolejny rok.

W ocenie FSUE, obejmującej działalność Funduszu od jego utworzenia w 2002 r. do 2017 r., przeanalizowano jego wdrożenie i wyniki pod względem skuteczności i tempa zatwierdzania, wdrażania i zamykania pomocy; wkład przeglądu Funduszu przeprowadzonego w 2014 r.; synergie pomiędzy FSUE i innymi instrumentami polityki UE w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi; oraz sposób, w jaki zainteresowane strony postrzegają unijną wartość dodaną tego instrumentu polityki i jego rolę w inspirowaniu dalszego rozwoju polityki w krajowych systemach zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi.

W ocenie, przeprowadzonej w okresie od września 2018 r. do marca 2019 r., przyjęto promowane przez Komisję zasady dotyczące lepszego stanowienia prawa, weryfikując pięć kryteriów oceny: skuteczność, wydajność, spójność, znaczenie i wartość dodana UE. Wzięto także pod uwagę specyficzne dla tego instrumentu kryterium oceny, czyli solidarność UE.

Podczas oceny stwierdzono, że głównie dzięki reformie z 2014 r. znacznie poprawiła się realizacja Funduszu, zwłaszcza w zakresie liczby zatwierdzonych wniosków o wsparcie w przypadku klęsk żywiołowych o zasięgu regionalnym oraz tempa wdrażania środków z Funduszu.

Fundusz Solidarności Unii Europejskiej 2002–2017 (wg roku, kategorii i rodzaju klęski żywiołowej oraz kwoty wsparcia)



^ Wykres przedstawia 84 przypadki interwencji FSUE w ramach pomocy w przypadku klęsk żywiołowych, które miały miejsce w latach 2002–2017.
 Źródło: Komisja Europejska, dane z oceny za lata 2002–2017

Po reformie z 2014 r. prawdopodobieństwo pozytywnego rozpatrzenia wniosków o wsparcie z FSUE w przypadku klęsk żywiołowych o zasięgu regionalnym wzrosło z 31 % do 85 %, co wyeliminowało niepewność co do kwalifikowalności wniosków. Jeśli chodzi o tempo wdrażania, czas od złożenia wniosku do wypłaty pełnej kwoty wsparcia z FSUE skrócił się o 12%, chociaż nadal wynosi około jednego roku. Jednak rozwiązaniem dla początkowych ograniczeń finansowych państw członkowskich dotkniętych poważnymi klęskami żywiołowymi może być także wypłata zaliczki z FSUE w krótkim czasie od złożenia wniosku.

Analiza przeprowadzona w ramach oceny skupiła się również na określeniu możliwości dalszego rozwoju Funduszu, np. lepszego dostosowania warunków kwalifikowalności do zasady zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi, zwanej zasadą „lepszego odbudowy” (ang. build back better), zgodnie z którą faza odbudowy po wystąpieniu katastrofy naturalnej ma kluczowe znaczenie dla budowy odpornej infrastruktury.

Dalsze możliwości usprawnienia Funduszu odnoszą się na przykład do promowania dobrych praktyk i opracowania solidnych metod szacowania szkód w państwach członkowskich w celu zapewnienia optymalnego wykorzystania wsparcia z FSUE. Wzmocnione zostaną również działania informacyjne dotyczące interwencji FSUE, żeby zwiększyć widoczność działań UE na rzecz solidarności w państwach członkowskich.

Podsumowując, według wyników oceny Fundusz jest elastycznym i łatwym do dostosowania instrumentem interwencji UE w sytuacjach kryzysowych, wnoszącym wartość dodaną UE w działania podejmowane w ramach reagowania na klęski żywiołowe w państwach członkowskich i krajach przystępujących.

W przyszłości Komisja proponuje zmienić podstawę prawną FSUE w taki sposób, aby możliwe również było wykorzystanie środków z Funduszu do pomocy państwom członkowskim w łagodzeniu skutków wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE wpływających na najbardziej dotknięte obszary i sektory, w szczególności na te małe i średnie przedsiębiorstwa, które są w znacznym stopniu uzależnione od Zjednoczonego Królestwa i administracji publicznej. Ponadto Komisja proponuje zwiększyć zaliczki wypłacane z Funduszu z 10% do 25% (lub maksymalnie do kwoty 100 mln EUR) całkowitego wsparcia finansowego, co pomoże państwom członkowskim zwracającym się o wsparcie szybciej skorzystać z pomocy. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

Wniosek Komisji dotyczący zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 2012/2002:
<https://europa.eu/!Kp48yu>
<https://europa.eu/!Hx63Jd>

Projekt Road Trip znów rusza w drogę

W drugiej edycji organizowanego przez DG REGIO projektu Road Trip dwa czteroosobowe zespoły, podróżujące w tym samym czasie, odwiedzają 17 krajów UE, przeżywając prawdopodobnie największą przygodę swojego życia. Każda grupa ma w swoim składzie specjalistę od nagrywania filmików, pisanie postów i robienia zdjęć oraz prezentera. Ich zadanie? Udokumentować jak najwięcej swoich przygód podczas odwiedzania i poznawania projektów finansowanych przez UE realizowanych w różnych europejskich regionach.

Zespół Travelbugs rozpoczął podróż od Wysp Alandzkich w Finlandii, dojeżdżając aż do hiszpańskich Wysp Kanaryjskich.

Dayana to 22-letnia aktorka pochodząca z Bułgarii, która obecnie mieszka w Anglii. Jako osoba towarzyska lubi spędzać czas poza domem i poznawać nowych ludzi. W wolnym czasie uprawia sport, a także czyta poezję i zajmuje się swoją największą pasją, czyli pisaniem wierszy.

Rareș ma 27 lat i pochodzi z Rumunii. Od 12 lat mieszka we Włoszech. Kiedyś zajmował się mediacją międzykulturową, ale porzucił tę dziedzinę, by zająć się swoją pasją, czyli fotografią. Lubi tworzyć nowe rzeczy i relaksować się, grając w gry komputerowe oraz oglądając filmy, seriale i filmiki w serwisie YouTube. Jego ulubiony cytat? „*Nową najważniejszą umiejętnością w życiu jest kreatywność!*”

Elliot, 19-latek ze Szwecji, jest świeżym absolwentem szkoły średniej z ambicjami zrobienia kariery jako fotograf i filmowiec. Jest samoukiem Youtuberem i filmowcem amatorem, zafascynowanym niezależnymi filmami dokumentalnymi, zwłaszcza tymi, które pokazują, jak piękny jest nasz świat. Kiedy potrzebuje przerwy, lubi chodzić na długie spacerki, pić kawę i słuchać muzyki. Być może podczas wyprawy uda mu się nakręcić własny film dokumentalny!

Vanessa to 24-letnia blogerka z RPA, która mieszka i studiuje na Węgrzech. Zawsze marzyła o podróżowaniu po Europie, więc kiedy nadarzyła się do tego okazja, nie wahała się ani chwili. W wolnym czasie Vanessa lubi czytać książki samopomocowe i pisać artykuły na swojego bloga o żywności i żywieniu.

Zespół Calma wyruszył z irlandzkiego miasta Dublin, żeby zakończyć podróż w Nikozji na Cyprze.

Panos jest 23-letnim vlogerem z Cypru, który w ciągu ostatnich czterech lat mieszkał w Grecji, Australii i na Cyprze. Podróżował z aparatem przez Azję i brał udział w 100-dniowym projekcie podróżniczym promującym przyjaźń jako element łączący ludzi z całego świata. Uwielbia spać, śmiać się z samego siebie, myśleć pozytywnie i rozśmieszać ludzi (co mu całkiem dobrze wychodzi)!



Selina to 22-letnia Niemka, która w ciągu ostatniego roku mieszkała w czterech różnych miastach. Właśnie ukończyła studia licencjackie na kierunku dziennikarstwo, a jej pasją są tematy związane ze społeczeństwem i środowiskiem. W wolnym czasie Selina uwielbia brać udział w festiwalach muzycznych, spędzać czas w otoczeniu przyrody i poznawać nowe rzeczy.

Wijnand jest 26-letnim filmowcem z Holandii. Kiedyś kochał mięso, ale z powodów etycznych przeszedł na wegetarianizm. Podczas wyprawy nie może doczekać się spotkań z ludźmi i poznania ich historii: gdzie dorastali, co ich motywuje i jak widzą przyszłość.

Olga, 19-letnia studentka z Polski, postanowiła zrobić sobie roczną przerwę od nauki, żeby przeżyć niesamowitą przygodę. Jest miłośniczką sztuki i pasjonatką nauki. Jej plany na podróż w ramach projektu Road Trip? Zebrać niezapomniane wspomnienia!

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://roadtripproject.eu/>



Spływ kajakowy po węgierskim parku krajobrazowym Tokaj-Bodrozug

Poznanie europejskiego dziedzictwa przemysłowego w kopalni węgla i muzeum na Śląsku



Zdjęcie grupowe w Luksemburgu z Charlesem Elsenem, jednym z sygnatariuszy układu z Schengen



Prace na wysokościach w Niemczech z widokiem na park krajobrazowy w Duisburgu



PANORAMA
czeka na
komentarze od
czytelników!

„Waszym zdaniem” to dział *Panoramy*, w którym zainteresowane strony na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim przedstawiają swoje osiągnięcia z okresu 2014–2020 i dzielą się swoimi poglądami na temat trwających i kluczowych dyskusji na

temat polityki spójności po 2020 r. *Panorama* zaprasza czytelników do dzielenia się swoimi opiniami w tej kwestii, i to w ich własnym języku. Mogą one zostać opublikowane w kolejnych wydaniach magazynu. Aby uzyskać więcej informacji na temat wytycznych i terminów, prosimy o kontakt na adres: regio-panorama@ec.europa.eu.

Zarządzenie w sprawie innowacji społecznych z Dolnej Saksonii – promowanie przemian społecznych

Spółeczeństwo stoi w obliczu coraz szybszych przemian strukturalnych, częściowo spowodowanych zmianami demograficznymi i cyfryzacją. Nie można temu przeciwdziałać jedynie poprzez innowacje techniczne. Dlatego też od wielu lat Dolna Saksonia testuje innowacje społeczne, których celem jest zmiana struktur społecznych.

W obecnym unijnym okresie finansowania po raz pierwszy można wykorzystywać środki z EFS na wsparcie innowacji społecznych. Opracowane w naszym landzie wytyczne „Innowacje społeczne” promują „innowacyjne podejścia, które przyczyniają się do rozwiązywania problemów społecznych i zaspokajania lokalnych i regionalnych potrzeb”.

Szeroki zakres finansowania zapewnia podmiotom finansującym projekty ogromną swobodę działania. Dolna Saksonia wybrała nowe podejście do finansowania w celu wdrażania projektów dostosowanych do potrzeb regionu, które można także realizować w innych częściach kraju.



Birgit Honé
Minister do spraw Federalnych i Europejskich oraz Rozwoju Regionalnego niemieckiego landu Dolna Saksonia

Dzięki współpracy z lokalnymi podmiotami celem projektów jest tworzenie trwałych struktur. Trzy Biura Innowacji Społecznych wspierają wnioskodawców w rozwijaniu projektów, dając im także możliwość organizowania współpracy transnarodowej lub ogólnoeuropejskiej wymiany doświadczeń.

Z jednej strony, finansowanie otrzymują projekty, które wspierają proces dostosowywania się do zmian na rynku pracy, a z drugiej strony, środki przeznaczone są na inwestycje, które poprawiają dostęp do usług socjalnych i zdrowotnych.

Dotychczas sfinansowanych 40 projektów zajmowało się takimi kwestiami jak opieka zdrowotna, mobilność i teleme-

dycyna, a także pokonywanie barier językowych i pomoc dla uchodźców. Kolejnych 15–20 projektów zostanie uruchomionych w 2020 r.

Dolna Saksonia rozpoczęła eksperyment, jakim jest zarządzenie w sprawie innowacji społecznych. Nie brakuje pomysłów na rozwiązywanie lokalnych problemów w regionach, ale potrzebne są odpowiednie ramy, aby umożliwić bardziej elastyczne i prostsze finansowanie, dzięki któremu powstaną projekty stosujące nowe podejścia.

Zarządzenie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem. Udało się także przetestować wiele nowych podejść, co doprowadziło do powstania nowych sieci i uruchomienia wspólnych działań.

Innowacje społeczne otrzymały wyższy priorytet w ramach EFS+ na okres finansowania 2021–2027. Mimo że konkretne przepisy nie zostały jeszcze sfinalizowane, na podstawie wcześniejszych wniosków legislacyjnych można założyć, że Dolna Saksonia będzie nadal mogła rozwijać i promować projekty w zakresie innowacji społecznych w ramach procesów uczestnictwa. ■

AKTUALNOŚCI (W SKRÓCIE)



Dane pokazują, że polityka spójności pomaga walczyć ze zmianą klimatu

Komisja Europejska zobowiązała się przeznaczyć co najmniej 20% budżetu wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 na wspieranie działań w dziedzinie klimatu – ma to pomóc w osiągnięciu unijnych celów związanych z klimatem i energią do roku 2020. To zobowiązanie polityczne jest częścią szeroko zakrojonych działań prowadzących do tego, aby na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym uwzględniać kwestie klimatu w politykach i strategiach, wspierać wysiłki związane z łagodzeniem zmiany klimatu, a także przystosować nasze środowisko naturalne, infrastrukturę i gospodarkę do przewidywanych skutków zmiany klimatu. Ze względu na swój zakres i priorytety EFRR i Fundusz Spójności odgrywają decydującą rolę w realizacji ogólnego celu UE dotyczącego wydatków klimatycznych na poziomie 20%. W okresie programowania 2014–2020 oba fundusze przeznaczyły już łącznie 54,8 mld EUR na powiązane inwestycje. Wszystkie zaplanowane i trwające inwestycje można monitorować dzięki otwartym danym.

Zapraszamy do przeczytania specjalnego artykułu, który przybliży ten temat: <https://bit.ly/33jRQYv>

Główne osiągnięcia polityki spójności w latach 2014–2020

Na naszej stronie internetowej dostępne jest podsumowanie osiągnięć polityki spójności: <https://europa.eu/lxX99ku>. Wybrane cele inwestycyjne i dotychczasowe postępy w ich realizacji prezentowane są w podziale na trzy grupy tematyczne:

- Inteligentna Europa: badania i innowacje, gospodarka cyfrowa, MŚP;

- Bardziej ekologiczna Europa: gospodarka niskoemisyjna, działania na rzecz środowiska i klimatu, infrastruktura sieciowa;
- Zintegrowana Europa: rynek pracy, włączenie społeczne oraz kapitał ludzki.

Prezentowane informacje oparte są głównie na wartościach docelowych na koniec 2017 r. (chyba że podano inaczej). Cele i osiągnięcia zostały umieszczone w szerszym kontekście, a wykresy oparte na [otwartej platformie danych EFSI](#) zostaną zaktualizowane w grudniu 2019 r.

Pakty na rzecz uczciwości z nagrodą za doskonałość w zakresie otwartej administracji

Inicjatywa paktów na rzecz uczciwości (<https://europa.eu/!YY79fU>), promowana przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej oraz organizację Transparency International, zdobyła Nagrodę za Dobrą Administrację 2019 w kategorii „Doskonałość w zakresie otwartej administracji”, przyznawaną przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Nagrodę przyznano za „innowacyjne wykorzystanie partnerstw z organizacjami pozarządowymi, władzami publicznymi i przedsiębiorstwami prywatnymi, przyczyniające się do zwiększenia zaufania publicznego poprzez zwalczanie korupcji”. Jest to wyraz uznania dla pracy wszystkich uczestników 17 projektów z 11 różnych państw członkowskich.

DG REGIO uruchomiła inicjatywę w 2015 r., wybierając projekty i organizacje społeczeństwa obywatelskiego na podstawie zgłoszeń przesłanych w odpowiedzi na zaproszenie do wyrażenia zainteresowania. Pakt na rzecz uczciwości to umowa zawierana pomiędzy instytucją zamawiającą a wykonawcami ubiegającymi się o zamówienia publiczne, w której wszystkie strony zobowiązują się do powstrzymania się od stosowania praktyk korupcyjnych oraz do przeprowadzenia przejrzystego procesu udzielenia zamówienia. Aby zapewnić wykonanie umowy, pakt zawiera odrębną umowę z organizacją społeczeństwa obywatelskiego, która monitoruje przestrzeganie zobowiązań przez wszystkie strony.

Nagroda za Dobrą Administrację to wyróżnienie dla działań administracji publicznej UE, które mają widoczny i bezpośredni pozytywny wpływ na życie obywateli. Rzecznik zainicjował nagrodę w 2017 r., aby promować doskonałość usług publicznych w UE oraz wymianę dobrych pomysłów i praktyk.

ALTERNATYWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DLA PRZED- SIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH Z HISZPANII I WŁOCH

**ŁĄCZNA WARTOŚĆ
INWESTYCJI
899 070 EUR**

**WKŁAD UE
854 115 EUR**

Dzięki środkom z UE w ramach partnerstwa włoskich i hiszpańskich regionów powstały modele finansowania wspierające rozwój gospodarki społecznej.

Obecnie w Europie brakuje środków finansowych dla przedsiębiorczych organizacji, które reagują na wyzwania stojące przed społeczeństwem, np. bezrobocie, zaangażowanie młodzieży, wykluczenie i szkody w środowisku. Znane pod wspólną nazwą „przedsiębiorstw społecznych”, takie organizacje stanowią jedynie 10% przedsiębiorstw europejskich i reprezentują 7% zatrudnienia w Europie.

Zazwyczaj banki inwestują w przedsiębiorstwa w oparciu o ich bilanse i modele biznesowe, przeważnie nie biorąc pod uwagę korzyści dla środowiska i kultury – jest to jeden z głównych powodów, dla których przedsiębiorstwa społeczne są często niedofinansowane. Po prostu większe przedsiębiorstwa to dla banków bezpieczniejsza inwestycja.

W ramach projektu IFISE (ang. Innovative Financial Instruments in support of the Social Economy, czyli innowacyjne instrumenty finansowe wspierające gospodarkę społeczną) – realizowanego jako partnerstwo pomiędzy dwoma włoskimi i dwoma hiszpańskimi regionami – opracowano nowe metody finansowania jako sposób dla organizacji charytatywnych, spółdzielni i innych przedsiębiorstw społecznych na zdobywanie funduszy. Żeby poznać najnowocześniejsze instrumenty finansowe, zespół projektu IFISE przeanalizował 57 przypadków z całej Europy.

Zespół skupił się na inwestowaniu społecznym, w ramach którego oceniane są zarówno zyski finansowe, jak i zyski społeczne (tzw. podejście „podwójnych wyników”), oraz na finansowaniu społecznościowym, w którym mniejsze kwoty finansowania pochodzą od większej liczby osób.

Aby dowiedzieć się, jaki rodzaj finansowania będzie najlepiej dopasowany do regionów uczestniczących w projekcie IFISE, opracowano studia wykonalności dla wszystkich czterech regionów. W Lombardii skupiono się na weryfikacji opłacalności zastosowania obligacji społecznych, natomiast w Andalużji, Piemontie i Walencji zbadano możliwości związane z uruchomieniem funduszy społecznych. Oba modele okazały się zgodne z regionalnymi funduszami operacyjnymi, takimi jak Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Inwestowanie w społeczeństwo

Wyniki prac w ramach projektu IFISE podsumowano w podręczniku, który można pobrać ze strony projektu. Przewodnik jest przeznaczony dla instytucji zarządzających, ale pomoże każdemu, kto chce wdrożyć nowoczesne instrumenty finansowe w celu rozwiązywania problemów społecznych lub środowiskowych.

Przy wsparciu międzynarodowych instytucji finansowych i środowiska akademickiego zespół projektu IFISE zorganizował szkolenia w regionach partnerskich na temat technicznych i prawnych aspektów inwestycji społecznych. Opublikował także przydatne wskazówki i wytyczne w formie łatwego do odtworzenia programu szkoleniowego.

W dłuższej perspektywie zespół projektu ma nadzieję, że modele finansowania opracowane w ramach projektu IFISE zostaną zastosowane w innych europejskich regionach. Według koordynatorów projektu będzie to łatwiejsze, jeśli przepisy regulujące działalność przedsiębiorstw społecznych w całej UE zostaną ujednolicone. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://www.finpiemonte.it/lfise-project>

PROJEKTY

NOWA JAKOŚĆ W POSZUKIWANIU PRACY

**ŁĄCZNA WARTOŚĆ
INWESTYCJI
500 000 EUR**

**WKŁAD UE
350 000 EUR**

Projekt z włoskiego regionu Lacjum połączył pracodawców i osoby poszukujące pracy na innowacyjnej platformie cyfrowej. Employerland to aplikacja mobilna oferująca indywidualnie dostosowane gry i quizy, w które można zagrać, aby zdobyć pracę. Firmy z segmentu MŚP oraz duże przedsiębiorstwa z całych Włoch przyłączyły się do platformy, żeby przyciągnąć utalentowanych kandydatów.

Zespół projektu Employerland wykorzystał najnowsze technologie cyfrowe, aby stworzyć aplikację, dzięki której specjaliści ds. zasobów ludzkich otrzymali nowy sposób rekrutacji pracowników, wykraczający poza tradycyjne podejście oparte na publikowaniu ofert pracy w internecie lub w gazetach, a następnie przeglądanie CV. Aplikacja jest głównie skierowana do młodych ludzi, którzy częściej korzystają z technologii cyfrowych w codziennym życiu.

Od uruchomienia aplikacji Employerland w 2014 r. za jej pośrednictwem około 1 000 wysoko wykwalifikowanych pracowników zdobyło pracę, a ponad 100 000 użytkowników pobrało ją na swoje urządzenia mobilne. Ponadto na platformie zarejestrowało się ponad 800 firm, w tym czołowi pracodawcy, tacy jak Ferrovie dello Stato Italiane, Oracle, Pirelli, Lamborghini, Luxottica, Bosch, Salini Impregilo, PwC i Nestlé.

Zespół Employerland zorganizował również ponad 50 imprez firmowych oraz liczne dni rekrutacji, w których wzięło udział ponad 15 000 młodych ludzi.

Osoby poszukujące pracy mogą pobrać aplikację na swój smartfon lub tablet. Następnie rejestrują swój profil na platformie, po czym mogą wyszukiwać gry i pracodawców zgodnych ze swoim profilem. Użytkownicy biorą udział w wirtualnych wyzwaniach, odpowiadając na pytania dotyczące konkretnej firmy, aby

zdobyć punkty i zaprezentować swoje umiejętności. Jeśli użytkownik wygra grę, uzyskuje dostęp do zespołu ds. zasobów ludzkich danej firmy i ma duże szanse na zdobycie pracy.

Oprócz tego osoby, które osiągają najlepsze wyniki w niektórych grach, otrzymują specjalną „przepustkę” umożliwiającą im udział w rozmowie kwalifikacyjnej podczas wydarzeń rekrutacyjnych.

Przedsiębiorstwa mogą wykorzystywać platformę do promowania się na rynku pracy, publikując posty reklamowe bezpośrednio w aplikacji lub reklamując się na wydarzeniach Employerland. Mogą też dopasowywać swoje wymagania rekrutacyjne dzięki grom lub konkursom dostosowanym do ich specyficznych potrzeb. Za pośrednictwem aplikacji pracodawcy mogą również prowadzić kampanie wizerunkowe, żeby przyciągnąć utalentowanych pracowników.

Wyszukiwanie talentów

Indywidualne podejście oferowane w aplikacji Employerland pomaga przedsiębiorstwom obniżyć koszty rekrutacji i usprawnić procesy selekcji pracowników. Jest to możliwe dlatego, że utalentowani kandydaci podejdują do testów tylko wtedy, gdy będą zmotywowani do pracy dla danej firmy. Platforma umożliwia także pracodawcom wykorzystywanie testów i quizów do motywowania i szkolenia swoich pracowników.

Aplikacja Employerland jest pierwszą aplikacją mobilną, która oferuje zasoby rekrutacyjne oparte na angażowaniu ludzi w gry społecznościowe. Projekt był realizowany przez przedsiębiorstwo typu start-up, które powstało dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, regionu Lacjum oraz prywatnego inwestora. Dzięki ogromnemu sukcesowi aplikacji firma Employerland mogła zatrudnić dziewięciu pracowników. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://www.employerland.it>

PROJEKTY

MUZEA W EUROPIE ŚRODKOWEJ DOSTĘPNE DLA WSZYSTKICH

**ŁĄCZNA WARTOŚĆ
INWESTYCJI
2 579 255 EUR**

**WKŁAD UE
2 091 160 EUR**

Dziedzictwo kulturowe w Europie Środkowej stało się bardziej przystępne dzięki nowemu podejściu do dostępności oraz materiałom dydaktycznym, czyli efektom działań promujących włączenie społeczne, sfinansowanych ze środków programu Interreg.

W Unii Europejskiej jest tak wiele atrakcji kulturalnych, że nie brakuje miejsc, w których można poznać bogate dziedzictwo i historię Europy. Niestety, z oferty muzeów i galerii sztuki często nie mogą korzystać osoby z niepełnosprawnościami.

Zapewnianie wind i podjazdów dla odwiedzających o ograniczonej możliwości poruszania się to tylko część rozwiązania. Wiele innych rodzajów niepełnosprawności, np. upośledzenia umysłowe lub poznawcze bądź problemy tymczasowe, wymaga lepszego zrozumienia barier w dostępności.

Projekt COME-IN!, finansowany ze środków programu Interreg Europa Środkowa, pomaga małym i średnim muzeom z całej UE otworzyć się na szerszą publiczność. Dzięki poprawie dostępu i jakości materiałów dydaktycznych więcej osób może teraz poznawać i podziwiać dziedzictwo kulturowe.

W ramach projektu opracowano użyteczne wytyczne i programy szkoleniowe dla muzeów oraz wprowadzono innowacyjną odznakę przyznawaną tym muzeom, które spełniają surowe normy związane z dostępnością.

W realizację projektu COME-IN! zaangażowanych jest 14 organizacji, w tym muzea z Austrii, Chorwacji, Niemiec, Włoch, Polski i Słowenii. Skupiona wokół projektu sieć pracowników naukowych, instytucji szkoleniowych i decydentów postanowiła zaprosić do współpracy osoby niepełnosprawne, aby lepiej zrozumieć, jakie bariery ograniczają ich dostęp do dziedzictwa

kulturowego. W związku z tym przed wdrożeniem projektów pilotażowych w uczestniczących regionach przeprowadzono konsultacje ze stowarzyszeniami osób niepełnosprawnych i instytucjami publicznymi.

Polityka otwartych drzwi

Zespół projektu COME-IN! opracował zestaw wspólnych wytycznych, z których mogą korzystać obiekty dziedzictwa kulturowego, aby zagwarantować dostępność dla wszystkich odwiedzających je osób. Pracownicy muzeów mogą pobrać podręcznik szkoleniowy ze strony internetowej projektu COME-IN! jako pomoc we wdrażaniu surowych norm.

Na podstawie doświadczeń zdobytych przez partnerów w trakcie realizacji projektu powstała odznaka COME-IN!, która wyróżnia muzea stosujące się do wytycznych. Mimo że podobne odznaki są wykorzystywane na poziomie lokalnym i krajowym, jest to pierwszy przypadek, w którym taki program będzie uwzględniał wszystkie rodzaje niepełnosprawności. Odznaka będzie promowana na szczeblu transnarodowym, aby muzea w krajach poza Europą Środkową mogły również ubiegać się o jej przyznanie.

Mimo że odznakę zaprojektowano oryginalnie dla muzeów, jej zakres rozszerzono na wszelkie inne atrakcje lub wydarzenia kulturalne, dla których dostępność jest kwestią priorytetową. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://bit.ly/2LX7NOX>

PROGRAM

14–15 LISTOPADA

Bruksela (BE)

Konferencja SMART REGIONS 3.0 Transformacja dzięki inteligentnej specjalizacji

28–29 LISTOPADA

Mediolan (IT)

3. Doroczne forum strategii UE na rzecz regionu Alpejskiego

30–31 STYCZNIA 2020 R.

Porto (PT)

Forum Miast 2020

NOTA PRAWNA

Komisja Europejska ani żadna inna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiada za możliwy sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2019

Wersja drukowana: 2443-9029 KN-LR-19-070-PL-C

PDF: 1725-8243 KN-LR-19-070-PL-N

© Unia Europejska, 2019

Ponowne wykorzystanie jest dozwolone pod warunkiem wskazania źródła.

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji Europejskiej dotyczących polityki jest regulowane decyzją 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Wykorzystywanie lub reprodukcja zdjęć bądź innych materiałów, które nie podlegają prawom autorskim UE, wymaga uzyskania zgody właścicieli praw autorskich.

Ten magazyn jest drukowany w językach angielskim, bułgarskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, niemieckim, polskim, rumuńskim i włoskim na papierze pochodzącym z recyklingu. Internetowa wersja magazynu jest dostępna w 22 wersjach językowych na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/information/publications/panorama-magazine/

Prace nad treścią niniejszego wydania zakończyły się w październiku 2019 r.

Printed by Bietlot in Belgium

ZDJĘCIA (STRONY):

Okładka: © iStock/olgagorovenko

Strona 3: © Unia Europejska

Strona 13: © Energy Cells GR; Librarium;
© Connect Innovation; © Stockholms stad

Strona 14: © CobBauge; © Franziska Drasdo;
© Ecomare; © Capture; © Ecomare

Strona 15: © iStock/AlexRaths; © EUMINT; © Wise project;
© iStock/SeregaYu; © iStock/AliquisNJ

Strona 16: © Climate Alliance; © Citywalk;
© iStock/balticboy; © WTCB

Strona 17: © Orsi Academy; © iStock/Chinnapong; © CAWT;
© Oulu Sote Labs; © iStock/SDI productions

Strona 20: © iStock/ipopba

Strona 22: © iStock/Photographer CW

Strona 24: © Duński Zarząd ds. Rozwoju Biznesu

Strona 27: © iStock/Yuri_Arcus; © iStock/jhorrocks

Strona 28: © iStock/J2R

Strona 29: © iStock/Tommel

Strona 30: © iStock/Luis Fonseca

Strona 31: © CCDR Algarve

Strona 32: © iStock/badahos

Strona 34: © Francesca Fumagalli

Strona 35: © iStock/Solstock

Strona 36: © Orquestra Geração

Strona 37: © CC BY-SA 4.0/ Joseolgon (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en>); © Inês Pinto da Costa

Strona 40: © Unia Europejska

Strona 42: © iStock/hepatus

Strona 45: © Unia Europejska

Strona 46: © Rząd Dolnej Saksonii, Niemcy

Strona 47: © iStock/Ian Dyball

Strona 48: © iStock/busracavus

Strona 49: © iStock/xavieramau

Strona 50: © Luca Laureati

BĄDŹ W KONTAKCIE



ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu



[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)



[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)



[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)



[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)



[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)



ec.europa.eu/commission/2014-2019/hahn_en
[@JHahnEU](https://twitter.com/JHahnEU)



Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

Komisja Europejska
 Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej
 Kontakt – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu